PROMIN

ПРОМІНЬ

No. 11
NOV.
1982

Second Class Mail Registration Number 1925

ПРОМІНЬ

РІК XXIII ЛИСТОПАД 1982 Ч. 11

Виходить раз у місяць

Видає

Редагує Редакційна Колегія

Редактор — НАТАЛІЯ КОГУСЬКА

Передплата в Канаді $12.00
Передплата до інших країн 12.00
Поодиноке число 1.20

Передплату висилати на адресу:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg, Man. R2W 3R4

PROMIN

No. 11 NOVEMBER, 1982 VOL. XXIII

Monthly Publication

Published by

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

Edited by Editorial Committee

NATALIA KOHUSKA — Editor

Subscription in Canada $12.00
Subscription in other countries 12.00
Single copy 1.20

Address:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg, Man. R2W 3R4

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ:

С. Черкасенко — У день першого листопада 1
С. Гординський — Листопад 1
Ярина Зоряна — Ця осінь багряна 1
З культурної і громадської хроніки 2
Г. Мельник — В рік української православної молоді 3
Н. Строката — Раїса Руденко 4
Микола Руденко — Був наклеп 5
Н. К. — Ольга Кобилянська 7
О. Кобилянська — Людина 8
Я. Зоряна — Знайди час 12
„Смолоскип" — Відбулися літературні вечори 13
Відділ для дітей 14
Dr. W. S. Tarnopolsky — Why Ukrainian Studies in Canada? 15
Дар на Музей 19
До відділів Союзу 19
Програма З'їзду Східньої Екзекутиви 20
Громадська і родинна хроніка 21
Квіти незабутнім 25
Річні звіти 27
Ті, що відійшли 29
Довкола дому 32
Іванна Вахна — Українська вишивка 32
Прес. фонд „Променя" 33

НА ОБКЛАДИНЦІ: — Фото Ольги Кобилянської. Цю світлину письменниці відфотографувала Ольга Лукомська в Музеї в Чернівцях під час свого побуту в Україні 1967 р.

ВИДАННЯ, ЩО ЇХ МОЖНА НАБУТИ В ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ 1982

Блискуча зоря, княжна Анна Всеволодівна, Митр. Іларіон ..... $ .50
Вибране, Г. Мандрика 1.50
Видатні жінки Українки, Н. Полонська-Василенко 6.00
Довідник про Союз Українок Канади ..... .10
Листки взорів з мистецької книжки, хрестиками, явор., низин. ..... .25
Дорогами Сорокріччя, Н. Когуська 1.50
Збірка матеріялів, 100-річчя з дня народження Лесі Українки 2.50
Навчаймо дітей своїх української мови, Митр. Іларіон ..... .20
На крилах пісень, пісні з нотами на слова Лесі Українки 10.00
На Роковини Івана Франка 1.00
П'єса, „За нами, сестри!" — Анна Звоздецька 1.50
П'єси для молоді 2.50
Програма для садочків, С. Магус 1.50
Програма для Молодших Відділів СУМК 2.00
Програма на свято Л. Українки і О. Кобилянської 1.00
Програма на свято Св. Миколая 3.50
Про життя і творчість Ольги Кобилянської ..... .50
Підручник для Надзірної Ради Молодших Відділів СУМК 10.00
50-річчя здобуття громадських прав укр. жінки, Г. Янішевська ..... .75
Статут Союзу Українок Канади ..... .25
Твори Лесі Українки, в англійській мові, КУК 15.00
Три сильветки, Л. Білецький 1.50
Українські коляди, С. Яременко ..... .75
Українська жінка в хореографії, М. Пастернакова 3.00
Чарівний діямант, М. Погідний-Угорчак 2.00
Юний Скоморох, п'єси для молоді 6.00

ТАКОЖ МАЄМО НА СКЛАДІ:

Візитівки „гийсті новтс" з смолоскипом ..... тузин 1.50
Портрет Лесі Українки 2.00
Картки на листи з конвертами, з смолоскипом тузин ..... тузин 1.50
Макатки — сувенір з Ювілею 50-ліття Союзу 5.00
Прапорчики, на ньому смолоскип, тризуб, клиновий листок 1.50
СМОЛОСКИП — відзнака Союзу Українок Канади 15.00
Срібні ложечки з смолоскипом 12.00

Додайте 10% на опалту пошти! Пишіть до:
UKRAINIAN WOMEN'S ASSOCIATION OF CANADA
№25 11024 — 82 Ave.,
Edmonton, Alberta T6G 0T2

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada

С. Черкасенко

У ДЕНЬ ПЕРШОГО ЛИСТОПАДА

І знов — який це вже раз?
Зійшлися ми в одній родині.
Щоб пом'януть той славний час,
Коли в офіру батьківщині
Себе принесли кращі з нас...

У бурях дикої війни
Валились трони і держави,
Народів славної сини
Вже розбивали кайдани
В потоках крови, в блисках слави.

І наші лицарі у бій
Ішли за волю України:
Замаяв прапор дорогий
В вогнях юнацьких буйних мрій,
В піснях червоної калини.

Хай мертві сплять... Не ворушіть
Слізьми гіркими їх спокою!
В вогненній пісні розпаліть
Свої серця в цю славну мить
Бажанням помсти, чаром бою.

Прапор бійців міцніш тримай,
Хто любить Волю, любі Друзі!
І заповіт святий сповняй:
Не трать часу в даремній тузі
І не ридай, — а здобувай!

Але... ввесь світ повстав на нас
Не дав загоїть навіть рани,
І хоч наш дух тоді не згас,
Та ніс уже лихий нам час
Нову неволю і кайдани.

Устав і знов упав наш Львів,
Над ним навис туман кривавий,
Покрив собою і бійців,
Вкраїни рідної синів,
Що впали там — на полі слави.

І от щорік в ті самі дні,
Свої зміряємо ми сили...
Та не ридання вже, о ні!
Про перемогу лиш пісні
В нас викличуть святі могили...

Промінь, листопад 1982

ЛИСТОПАД

Знов під ногами шарудять листки:
Вони, мов древнє золото багряне,
Нагадують душі забуті рани
І ржею зрад тавровані віки.

Що ж принесуть майбутнього роки?
Пройшли — і ще перейдуть гураґани,
Вже їм назустріч простягли каштани
Погрозливо безлисті п'ястуки.

Блаженн ті, що в мирі в тишу вірять!
Вітає їх імлисте надвечір'я
У синяві будівель і дерев:

Та вмій відчути, як гряде нестримне
І жди, аж тинк обсипуючи, гримне
Об мури знов сердитий левій рев!

Св. Гординський

Ярина Зоряна

ЦЯ ОСІНЬ БАГРЯНА!

Хто це сказав —
Падуть дощі...
Це осінь плаче
За літом втраченим,
Вдягнута в багрянім плащі.
В препишних шатах-діямантах
Золотом блещить,,
Мабуть іде на баль?
Щоб серця смуток пригасити,
Щоб облегшити жаль?!
Та й роздає,
Ця Осінь, такі жемчуги —
Для людства!
За літом тужить
Плаче днями —
Ця Осінь багряна!

Осінь — 1982

З КУЛЬТУРНОЇ І ГРОМАДСЬКОЇ ХРОНІКИ

Світова Конференція Українських Молодіжних Організацій (СКУМО) відбулась у Торонто 8, 9 і 10 жовтня ц. р. В Конференції взяли участь представники молодіжних організацій з Канади, США, Великобританії, Західної Німеччини, Бельгії, Франції, Австралії, Аргентини, Бразилії.

Питання, які обговорювались на цій Конференції заторкували не лише саму молодь, а радше охоплювали ширші обрії наспілих проблем. Було ясно, що молоде покоління зорганізованої молоді вглянуло глибше в життя української діяспори та відчуло всю відповідальність за його майбутність.

Головні теми Конференції: "Важливість знання української мови і культурно-історичної спадщини для плекання української духовості", "Родина. Церква. Школа. Молодіжні організації та їх завдання у релігійному та національному вихованні молоді". "Майбутність українців у діяспорі, українська молодь у діяспорі та її відношення до України".

У другій частині:

"Сучасні погляди української молоді і роля молоді в українській громаді країни замешкання; роля молоді в діяспорі та способи її дій в обороні національних прав України.

Співпраця молодіжних організацій між собою та можливості зактивізувати незорганізовану молодь.

— — —

Світова Виставка Українських Образотворчих Мистців відбулася у Торонто впродовж одного місяця — від 16 до 15 жовтня 1982 р. У Виставі взяли участь 87 мистців з країн свого поселення: США, Канади, Великобританії, Франції, Західної Німеччини, Швайцарії, Австралії, Венезуелі і мистці недавно прибулі з України. Було виставлено 120 картин українських мистців. Відкриття виставки відбулася 16 вересня, на яку прибуло 500 гостей.

— — —

"Українська жінка у двох світах". Під такою назвою відбулася у США Конференція Українських Жіночих Організацій — 2 і 3 жовтня 1982 р. у приміщеннях на Союзівці. Як звідомляє преса, що на Конференцію прибуло 600 учасниць з різних частин США, Канади, Австралії, Аргентіни. Конференцію скликав спеціяльний комітет а ініціятиву у тій акції виявила голова Союзу Українок Америки Іванна Рожанківська.

На програмі Конференції було намічено 11 тем, яких за браком часу не було можливо всіх провести у двох днях. Ключеву доповідь виголосила на конференції д-р Марта Богачевська-Хом'як, яка багато часу приділяє дослідам історії українського жіночого руху в Україні й у світі. Конференція викликала щире зацікавлення серед широких кругів українського жіноцтва в діяспорі.

— — —

Відділ Товариства Українців Самостійників у Вінніпезі та управа Видавничої Спілки Тризуб вшанувала довголітнього редактора "Українського Голосу", Михайла Гикавого з нагоди його відходу на емеритуру. Святочне привітання відбулось у п'ятницю 8 жовтня у катедральній авдиторії Пресв. Тройці. Головну промову в честь уступаючого редактора виголосив д-р Ізидор Глинка, підкресливши головні етапи в житті редактора М. Гикавого як учителя, редактора і громадського діяча.

— — —

Ансамбль бандуристів ім. Гната Хоткевича в Торонто здобув уже своїми мистецькими виступами "громадянство" в колах музичного українського мистецтва. Керівником ансамблю є Валентина Родак. Ансамбль складається з 14 юних бандуристів і бандуристок та приміщується при Катедрі св. Володимира у Торонто. Ансамбль час від часу виступає зі своїм репертуаром на громадських імпрезах, або влаштовує свій власний виступ.

— — —

Виставка картин Володимира Мазепи відбулася в Українському Музеї Канади в Саскатуні від 26 вересня до 28 жовтня. Організуванням виставки займалась Софія Скрипник з Едмонтону.

Просимо поправити

В ч. 10 з жовтня в есеї "Пророк Лівану", на ст. 10, в першій колонці і в початку останнього абзацу друкарська похибка — Арабська мова; має бути:

Арамайська мова, що нею говорив Ісус, була другою мовою Гібрана . . .

В РІК УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ МОЛОДІ

Для уродженців Канади, спадкоємців української культури, що не мали щастя перебувати на рідних землях, про нашу історію — знаємо тільки з оповідань. Рік Української Православної Молоді призначений для того, щоб ми більше вглибились у нашу культуру й пізнали наші скарби, що сотками років творилися й передавались із роду в рід. Наші батьки привезли їх із собою з рідного краю, чесно зберігали й з тими чеснотами передали нам.

В цей рік ми дякуємо Богові за те, що не затратилась наша славна культура й наші зустрічі повинні бути — виявом вдячности й поклоном нашим Батькам-піонерам, духовим провідникам, учителям і всім тим, що будували наші церкви, народні доми й інші українські установи, де виховувалося наше молоде покоління в християнському дусі в пошані до церкви, батьків своїх і моральних чеснот. Наші батьки і піонери, присвячували всі свої сили, щоб зберегти — нашу прекрасну тисячолітню культуру, і показати її іншим народам.

Сьогодні відкриваються перед нами нові горизонти, нові вимоги, що кликатимуть молоде покоління, перебирати провід церкви й суспільно-громадської роботи. Їхня праця й успіхи в ній, залежатимуть від того — як ми зможемо передати їм наші культурні надбання й важливість їх збереження.

І запитаймо себе, чи маємо занедбати й залишити наше молоде покоління в національній несвідомості не даючи їм пізнати культурної спадщини прадідів своїх? Чи не бажаємо ми того, щоб наша молодь запалила смолоскип любови й вірности своїй церкві й народові й щоб цей смолоскип не вгасав до кінця їхнього життя?

Завтра, дорога молоде, Ви, будете батьками своїх дітей, чи вони — діти ваші, вмітимуть оцінити вартість переданої їм спадщини? Спадщини, що зміщує у собі ті великі цінности предків наших, як церковно-релігійна й суспільно-громадська духовість?

Сьогодні ми бачимо дітей, що мають усе чого їм тільки треба, та помимо того, вони виявляють своє невдоволення. Жалко, тих дітей, чому вони сумні й невдоволені? Здається тому, що родичі не передали їм — духових вартостей і ті діти, не мають жодних ідеалів, не мають почуття обов'язку ані теплоти любови як також тяготіння до своєго рідного походження! Вони загубили свою ідентичність і вслід за тим — насуваються нові проблеми. Всі ті, що не навчились любити своє рідне, не пізнали вартости своєї спадщини, вони починають захоплюватись чужим оточенням і приєднуватись до чужих гуртів. Їм починають імпонувати чужі секти, бо ті вміють належно впливати на них! Тому ми повинні плекати гордість до свого рідного, щоб в нас не закорінювалося почуття меншевартости! Ми не повинні критикувати своє, бо все що наше — повинно нам бути дорожче й ближче за чуже! Обов'язком нашим повинно бути гасло: "Своє люби, а чуже шануй"! Прислухаймося до ірляндців чи скачменів а побачимо, як вони вміють вихваляти свої батьківщини!

Ми свідомі того, що молодь, яка тут сьогодня є — вона горда за свою культуру й традиції, бо те все передали їй рідні батьки. Ми також знаємо, що найважливішу ролю в вихованні молодого покоління — виконує родина й саме тому, нашим бажанням є, щоб родина й церква була головним речником нашого життя! Щоби в родині, ми могли відчути те тепло, любов, вирозуміння й пошану — про яку читаємо у Святому Письмі „Шануй батька й матір свою а добре буде тобі"!

Нинішня доба, що-раз то більше обезцінює вартість людини й рівночасно вартість родини, де людина виховується. Кожній людині є необхідним знати своє походження, ми живемо сьогодні в добі пошукувань, в добі критичного аналізу та різнородних змін. Наш вік це вік зовнішнього й внутрішнього неспокою, вік боротьби та постійного напруження. Тому будьмо свідомі, що ми діти віко-вічного побожного народу, наслідуймо побожність і любов наших предків, що з таким великим піетизмом віри й любови — віками цінили й шанували свою культуру.

Не допускаймо до того, щоб затуманені осібняки, переконували нас, що ми в Канаді творимо свою "модерну канадську" культуру! Бо це якраз йде на користь нашим ворогам, що вже давно стараються закопати наші традиції, мову та історію, щоб змішати нас в одному "котьолку" в одну "неделімую" російську "родіну", вони вживають до того, всіх до-

ступних методів, провокацій та фальсифікацій, а знаємо, що в Канаді є дуже легко влитись в одну нову й "модерну культуру".

Саме тому, ми так старанно зберігаємо традицію писання писанок, задержуємо чистоту наших вишивок, співу, танків і музики й за те тішимось респектом у наших співгорожан, бо вони свідомі того, що ми не хочемо затратити своєї індентичности, а навпаки — хочемо зберегти нашу духовість, культурні надбання й задержати їх на високому рівні не домішаних чужими впливами!

Коли ми зробимо підсумок нашої дотепершньої праці й побачимо вислід її здобутків, щойно тоді усвідомимо собі, що перед нами нові проблеми, нові труднощі й обов'язки, що про них один англійський кореспондент писав: "A new breed of people is needed to handle pressure, who can carry on when the going gets tough. They must be able to work long hours and be ready with new ideas and programs".

На закінчення мого слова, хочу повернутися до наших піонерів, що так багато придбали для нас у Канаді. Аналізуючи їхню працю бачимо, що їхньою постановою було, — виховати дітей у своїй церкві — зберігаючи при тому, свою українську душу! Працею на культосвітньому полі — зберегли приналежність до свого народу й ще в 90-літньому ювілеї свого поселення, звертались до всего українства, зокрема до нашої молоді й кликали: "Подбайте, щоб Ви й діти Ваші не розгубилися на довгій і широкій дорозі життя! Зберігайте свою святу православну віру й рідну мову й не занехуйте культурні надбання свого народу! Виховайте своїх дітей, у релігійному, патріотичному й моральному дусі! Подбайте про їхню здисциплінованість, зорганізованість і почуття обов'язку". Церква й родичі, мусять виконати ті завдання, коли хочуть бути оправданими перед Богом і своїм народом!

Нехай серед нашої молоді, зродиться сильна свідомість, позитивне підкреслення своєї індентичності й гордість української спадщини.

Галина Мельник

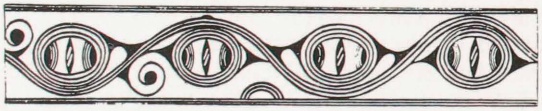

Ніна Строката

Раїса Руденко

("ДО КРИВДИ І ДО ПОДВИГУ ГОТОВА")

"В подушку мокру заховай відчай,
До кривди і до подвигу готова..."

(З присвяти Миколи Руденка дружині Раїсі) [1]

Коли в лютому 1976 р. був заарештований український поет Микола Руденко, на захист його виступили члени Української Гельсінкської групи, Міжнародня Амнестія, письменники вільного світу й активісти громадського життя в українській діяспорі. Поміж усіх, хто заповзявся рятувати від неволі Миколу Руденка, найбільш діяльною виявилась його дружина Раїса.

Раїса була співучасником пошуків Істини, яким віддався її чоловік. Раїса оберігала його спокій, перебуваючи разом з ним у тому світі, в якому він жив та який створював у своїй душі. Про це Микола Руденко скаже пізніше, в поезіях із-за ґрат:

"Життя — це ти. Твої маленькі руки
тримають світ, який живе в мені". [2]

Ніхто не знає, чи Раїса сподівалась на таке признання. Та з перших днів ув'язнення чоловіка вона укладала й розсилала протестні заяви, які стали для нас джерелом інформацій про плянування та здійснення репресій щодо Миколи Руденка.

Раїсу було покликано за свідка під час судового процесу проти її чоловіка. В суді вона почула, що Миколу звинувачувано у виготовленні, зберіганні та розповсюдженні текстів його творів.

"Виготовлення" текстів — це професія письменника, а що чоловік Раїси письменник, про це суд знав, бо Микола Руденко — автор багатьох книжок, виданих у підсовєтській Україні.

"Зберігання" та "розповсюджування" написаного — це логічне завершення письменницької праці. А в суді СССР своя логіка: вони шукають за трьома ознаками антирадянської аґітації й пропаганди, які включають "виготовлення, зберігання, розповсюдження". І от

Раїса, покликана за свідка, стверджує, що то вона переписувала на друкарській машинці у кількох примірниках деякі тексти, написані чоловіком. Визнає не тому, що погоджується бути свідком звинувачення, а тому, що сподівається зменшити суму звинувачень проти нього.

Та даремними виявилися сподівання Раїси. Суд призначив Миколі найбільшу кару, яку тільки було можливо: 12 років неволі (7 років увязнення в таборі суворого режиму та 5 років заслання).

По суді Раїса чекала, коли то вже завезуть чоловіка до табору, бо ж туди можна приїхати на побачення (хіба почнуть його карати позбавлення побачень, як це робилося не раз щодо інших політв'язнів). Та Миколу завезли не до табору, а до в'язниці київського КҐБ. Там організатори його "справи" почали намовляти засудженого письменника, щоб зрікся своїх переконань. За це обіцяли волю. Тоді ж таки "лицарі" Федорчука, які ніби покликані дбати про державну безпеку, взялися до роботи, в наслідок якої Микола Руденко міг би втратити віру в друга-дружину.

Тут треба нагадати про таке. Засуджений дістає право на листування лише прибувши до місця відбування кари. Якщо ж його туди з якихось причин не поспішають везти, він зможе листуватися, якщо дістане спеціяльний дозвіл прокурора. Дозвіл видає здебільшого прокурор, який призначений вести нагляд за діяльністю КҐБ (є тепер така прокурорська посада в кожній обласній прокуратурі). Отакий прокурор у Києві дозволив, щоб Микола Руденко писав листи до дружини. І почав Микола писати листи до Раїси, сидячи у в'язниці київського КҐБ. І Раїса писала до нього. Та ні один з листів Миколи не дійшов до Раїси, і жоден з її листів не потрапив до нього.

Організатори цієї містифікації запевняли Миколу, що всі його листи переслано до дружини, а як від неї немає відповіді, то це через те, що її не цікавить доля чоловіка. У той самий час синам Миколи (від попереднього шлюбу) було дозволено відвідувати батька. На побаченнях сини піддавали йому думку про каяття, а про Раїсу й словом не згадували. Виглядало, ніби Раїса справді опинилася осторонь його долі.

Микола не покаявся,хоч і сини й чекісти запевняли, що тим він шкодить не тільки собі.

Пізніше про цей пекельний час суду дізнаємося з в'язничних поезій Миколи Руденка, які вирвуться з-за ґрат і дістануться у вільний світ:

> "Якби та буря, що в душі пройшла,
> З моїх грудей прорвалася назовні —
> О, скільки б скоїлось у світі зла!" [3]

Про Раїсу Руденко важче писати, аніж про неї писав поет Микола Руденко. Але ж про вік чи про фах можна розповідати прозою. Отож Раїса народилася у 1939 р. в селянській родині. Мала безрадісне дитинство, бо як видно з дати народження, її дитинство припало на важкі воєнні й повоєнні роки. Здобувши фах лаборанта, вона довгий час жила й працювала в курортних закладах Києва. Зустріч з Миколою Руденком принесла їй велику любов і можливість для широкої й незалежної самоосвіти, яку вони стали здобувати вдвох. Життя було змістовне, хоч і багате на труднощі (у тому числі й матеріяльні).

Як тільки Миколу перевезли до табору, Раїса одразу приїхала до нього на побачення, а пізніше приїздила на всі побачення, які йому були дозволені. Коли поезії Миколи з'явилися на Заході, за Раїсою почалося справжнє полювання: її хапали на залізничних станціях, як вона поверталася з побачень, робили несподівані обшуки, а бувало "злодії" видирали з рук торбинки.

Хто хоч трохи знається на "совєтському способі життя", розуміє, що над Раїсою нависла небезпека.

У квітні 1981 р. з Києва зайшла чутка про те, що Раїса Руденко зникла.

Українці у вільному світі занепокоїлися. Члени філядельфійського Комітету оборони національних і людських прав в Україні звернулися до своїх конґресменів з проханням вимагати інформації про долю Раїси Руденко від представників СССР у ЗСА, а біля посольства СССР у Вашінґтоні члени названого комітету роздавали летючки, які розповідали про подружжя Руденків. 29 липня 1981 р. в Палаті Представників Конґресу ЗСА протягом години виступали конґресмени ознайомлені із зростанням антиукраїнських репресій в СССР і з подіями навколо Миколи Руденка, знаного в Конґресі як голову Української Гельсінкської групи.

З часом шляхи самвидаву принесли повідомлення про те, що сталося з Раїсою. Виявилося ,що 14 квітня 1981 р. її було заарештовано, а 11 вересня того таки року засуджено. Вирок Раїси Руденко: 10 років неволі (5 років ув'язнення в таборі суворого режиму та 5 років заслання).

Отже в 1981 р. суд покарав дружину Миколи Руденка майже так само, як у 1977 р. було покарано його.

Незабаром після судової розправи Раїса опинилась у таборі, бо КҐБ не мав потреби влаштовувати нові ігрища з подружжям Руденків.

Жіночий табір у Мордовії, до якого привезли Раїсу, розташований поруч з тим самим табором, у якому вона відвідувала свого чоловіка під час дозволених їм побачень. Жіночий й чоловічий табори в Мордовії, як і скрізь, ретельно ізольовані один від одного. Тому Раїса не мала й гадки про те, що зможе побачити чоловіка хоч здалека. Однак КҐБ має свою думку про пильність, а тому перед тим, як Раїсу мали привезти до мордовського табору, її чоловіка вивезли до пермського табору, що на Уралі.

Термін ув'язнення в таборі повинен скінчитися для Раїси в квітні 1986 р. Не цей час її чоловік вже має бути на засланні. Проте не знати, чи дадуть їм вдвійку відбувати заслання.

[1] Микола Руденко: **За ґратами. Поезії.** „Сучасність", 1980, стор. 44.

[2] Там же, стор. 77.

[3] Там же, стор. 61.

Микола Руденко

Був наклеп. В душу вкралася отрута
Страшнішої від котрої нема,
Далеку Кончу вкрила хмара люта
Де у міжріччі зеленіла рута.
Тепер пустеля залягла німа.

В мені розпався світ. Я став байдужим
До всього, що святим було завжди.
Твій образ я віддав північним стужам
Холодні зорі подихом недужим
В душі змертвили дорогі сліди.

Та ось ти поруч. Я дивлюсь у вічі —
І наклеп, мов гадюка, відповза.
Воскресло те, що я не раз, не двічі
Клав у могилу. В нашому міжріччі
Озоном чистим дихає гроза.

А снігова завія волохата
Враз обернулась на травневий цвіт.
Той, хто тебе задумав оббрехати,
Не знав, як ми уміємо кохати —
Ми, що закохані в безмежний світ.

29.1.1978

ЖЮРІ КОНКУРСІВ З ФОНДУ ІМ. ЛЕСІ І ПЕТРА КОВАЛЕВИХ

Діловий Комітет конкурсів ім. Лесі і Петра Ковалевих при Союзі Українок Америки запросив до жюрі конкурсу на історично-наукову працю: д-р Марту Богачевську-Хомяк, д-р Мирослава Лабуньку і д-р Ігоря Шевченка.

До жюрі конкурсу на літературний твір з історичною тематикою запрошено: д-р Асю Гумецьку, д-р Лярису Онишкевич і д-р Мирославу Знаєнко.

Жюрі обох конкурсів приступили до праці і можна очікувати проголошення признаних нагород у жовтні 1982 р.

НОВЕ ДЛЯ ШКОЛИ І ДОМУ

СВІТАНОК

Український виховний співаник для дітей з нотами та ілюстраціями

Цей співаник видала Українська Двомовна Асоціяція в Едмонтоні.

Це видання рекомендуємо рідним школам і українським родинам для дітей. Друк пісень чіткий, ілюстрації дуже гарні і ноти також.

Ціна примірника $12.00.

Замовлення посилайте на адресу:

Ukrainian Bilingual Association
P. O. Box 3414, — P. Stn "D"
Edmonton, Alberta, — T5L 4J3

Ольга Кобилянська

(27. XI 1863 — 21. III 1942)

Ольга Кобилянська народилась на Буковині в малому містечку Гура-Гуморі. Батько письменниці Юліян Кобилянський був скромним державним урядовцем, мати письменниці Марія з мішаної українсько-німецької родини Вернерів. В домі урядовця австро-угорської монархії панувало три мови: українська, польська і німецька. "У нас в хаті говорилось по українськи, а також по польськи, до часу, доки нам стала доступна німецька мова, — згадує Кобилянська у своїй автобіографії."

Дитинство Ольги Кобилянської проходило в містечку Гура-Гуморі, а шкільний вік — юнацький у місті Кімполюнзі. Сюди батько письменниці був перенесений на посаду секретаря староства. Тут Ольга Кобилянська закінчила чотири клясову нормальну школу. На продовження освіти, якої вона так гаряче бажала не було ніяких надій. В родині Кобилянських крім неї і сестри було п'ять синів, які навчались у школах поза домом. На їх удержання не вистачало скромної батькової платні.

Бажанням далі вчитися стояли на перешкоді не тільки матеріяльні неспроможности, але також і те, що вона як дівчина, якій вища освіта, після тодішнього ладу і погляду на життя, не конче потрібна. Це все озивалось в її юній душі глибоким жалем і кривдою. Їй було тяжко з тим погодитися. Це й заставило майбутню письменницю багато думати над становищем жінки та її залежности від чоловічого роду. Саме в тих часах пролунали перші поклики Наталії Кобринської за право вступу жінкам до університету. Це було нове, досі нечуване. А десь там у широкому світі — Англії, Франції, Німеччині, особливо в Америці, жінки домагаються рівних з чоловіками прав.

Ольга Кобилянська постановила собі здобути освіту самостійними силами та навіть і для того обставини не були сприятливі. Містечко знаходилось у глухому видолинку буковинських Карпат. Брак відповідної лектури, брак бібліотеки, а навіть і брак відповідного товариського життя. Зате буйна краса гірської природи з вічно зеленіючими лісами наповнювали красою і силою душу майбутньої письменниці своєрідним змістом. А все таки шукаючи можливостей і рятунку знаходила його. Брати Кобилянської, які вчились у школах радо помагали бажанням сестри, вони постачали їй потрібні книжки, під час ферій, коли приїжджали додому вели з нею розмови на цікаві теми, а опісля надсилали відповідну лектуру. Вона читала; читала все, що можна було читати.

Допитливість, природний дар творити породжують бажання писати, вилити на папір свої думки, свої мрії, все те, що гнітить та бентежить її молоду душу. Зі своїми думками ховалася найбільше перед своїми батьками та домашніми, знала консервативний погляд свого батька. Про це письменниця часто згадує у своїй автобіографії.

Писати почала О. Кобилянська досить вчасно маючи 14 років. Писала короткі новелі, денники та інше і німецькою мовою. І щойно коли пізніше познайомилась з Софією Окуневською, Наталією Кобринською, які впливали на неї ,щоб писала по українськи. Вчилась знов самотужки й української мови, бо в школі вчилась по німецьки.

Боролась з обставинами за своє краще завтра, мріяла стати письменницею присвятити свою працю українській жінці, боротись за її визволення, піднести її на вищий уровень освіти, захистити перед упокорюванням, дати їй

можливости заробляти на себе і не бути тією, "над якою люди мали б мати милосердя".

Перший твір Ольги Кобилянської — "Людина", що появився друком 1894 року. Героїнею повісті є молода дівчина Олена Ляуфлер, дочка незначного урядовця. Вона розумна, захоплюється літературою, багато читає, цікавиться жіночим рухом, провадить розмови на ці теми зі своїми знайомими.. Своїм характером та світоглядом відрізняється від інших за що зустрічається з докорами батьків, які живуть старими традиціями та вихованням своїх дочок на домашніх господинь. Олена закохується в студента прав Степана Лієвича, який виїжджає на два роки на закінчення студій і по двох роках очікування, коли мали вони одружуватись, наречений Олени несподівано вмирає. Родина Ляуфлерів попадає у фінансові клопоти. Одинокий їх рятунок — Олена. Олену сватає багатий доктор, на що розчислюють її батьки і молодша сестра. Олена відмовляє докторові. Вона без любові не може стати його жінкою, вона не хоче вводити його в блуд. Протестує проти того ладу людських пересудів, батьківських прав, та всього ладу, що панує довкола неї, відчуваючи в собі вільну і достойну людину. Навіть її найближча приятелька, учителька музики старша пані Маргарета не хоче її зрозуміти, переконує її про матеріяльні користи з такого подружжя, яке вона відкидає.

Ольга Кобилянська, як письменниця зробила поважний вклад в українську літературу. Вона обрала інший шлях від досі знаних їй письменників, яких твори були переважно з життя народного, а Кобилянська повернулась до інтеліґенції, щоб показати їхній світ, чим вони живуть, який ідеал життя, бож інтеліґенція мала б по її думці бути провідником свого народу. Цю тему порушує в таких більших її повістях як "Царівна", "Через кладку", "За ситуаціями", "Апостол черні", "Ніоба". Інші її дещо коротші новелі і оповідання "Людина", "Битва", "В неділю рано зілля копала", "Некультурна" та ряд нарисів в поезіях і в прозі. Найбільша її повість з народного життя це "Земля", яку сфільмував Олександер Довженко. У всіх більших її повістях провідною думкою питання жінки як людини, її місце в суспільстві. Вона підносить ідеал жінки до освіти, до знання, до її самостійности як людини повної самовартости. Ці головні думки лягли в основу майже кожного її твору.

Н. Когуська

О. Кобилянська

Людина

(Уривок з повісті)

До тої самої незначної хатини, отіненої старинезними смереками, з котрої Олена виходила з Лієвичем перед майже трьома роками, прямувала й сього вечора. Темніська ніч укладалась, а дощ лляв неустанно. Від часу до часу піднімався сильний вітер і бив її дощем так у лице, що волосся на чолі перемокло, а рука, що піднімала довгу сукню, заціненіла із студені... Се був один із тих неприязних зимних вечорів осінніх, котрі заганяють додому усе, що лиш має яке-небудь пристановище.

Утомлена вступила Олена в хату. Тут мешкала її стара учителька Маргарета С. Учителькою, правда перестала вона бути здавна, однак стала для неї щирою порадницею й подругою.

Який лагідний супокій, який мир привітали її в тій тихій кімнатці! Була лиш напівосвітлена. В притикаючім маленькім салоні, котрого двері стояли широко отворені, сиділа старенька дама при фортепіяні, цілком затоплена в Шопені. Він був її любимцем, і вона виконувала його твори майстерно. Без шелесту розгорнулась дівчина з плаща та хустки, тяжкі коси так і розпустила по плечах. За висками товклись у неї живчики, а голова сильно розболілася із зворушення.

Під вікном стояв старомодний фотель старої дами, а перед ним столик до роботи. Тут і опустилась вона, щоби спочити, як се часто робила. Се не першина, що її гонили та слідили, наче яку небезпечну дику звірюку...

Наче хвилі припливали до неї м'які звуки фортеп'яна. Раз любовні, пристрасні, то знов западали вони глибоко в душу; ніби бавлячись ними, перейшла Маргарета незамітно на іншу тему. Начала Шопена "Impromtu rhantasie".

Тихесенько розпливались звуки, то зливались, виринали нові, пориваючі, чародійні, наче опановуючи себе, намов так скована пристрасть, коли чоловік з болю задрижить, застогне, а далі вмовляє в себе: "Спокою, спокою, спокою!.."

Як часто і прислухалась Олена тій штуці, все, однак, що відчувала при тім і думала, було однакове. Та сама горячо-зимна дрож обгортала її, приковувала та загадочна сила музики, що нас пориває, додає сил, дотикає нас до найглибшої глибини душі... Нині, однак, в тій хвилі прокинулась вона так бистро, начеб її доторкнувсь який лихий демон; прокинулась і сховала розпучливим рухом лице в долоні. Се ж був **його** улюблений твір. З того, однак, часу не хотіла його більше чути. Правда стара вчителька не могла знати, що вона тут сиділа, немов на вигнанні, а так і мусіла прислухуватись; а хвилі звуків не мали милосердя. З їх глибини виринула згадка і стала живою картиною. Одного разу, коли обидвоє зайшли до Маргарети на музику, а вона відограваля "Impromtu" по-мистецьки, тоді і виявив він їй кількома словами свою любов. Смеркалось, наче нині. Він сидів, уперед похилений, підперши голову на руки, і прислухався. Неподалік від нього сиділа вона. По середині гри встав нараз і приступив до неї. Яка незабутня хвилина! В якім неописанім зворушенні находився він тоді — звичайно спокійний, гордий! Признання його тодішнє було лиш відгомоном тої музики — скована пристрасть. А вона? Найніжніші нерви дрижали, тремтіли в ній. Адже обоє носили в серці любов, однак і обоє були горді, вразливі, і одно не хотіло другому признатись, аж таки він перший почав...

Не було се якесь упоєння, що їх обняло. Се була сила глибока, могуча, піднімаюча, сила ,котра не знає ніяких перепон, нічого не жахається, котра, проломлюючи дорогу, пориває усе з собою, часто руйнує те, що закони, і звичаї, і час із трудом збудували...

Правда, що музика підсичує і біль у людській груді аж до божевільності. Музика пірвала тепер і молоду дівчину в свої обійми. Вона почала нервово реготатись, тихо, тихо та так сердечно, що ціла її гнучка стать тремтіла. Оклик виривався їй з уст, однак вона притисла руки ще сильніше до лиця, заціпила зуби, хотіла бути спокійною... О боже, спокійною!.. Адже не на се прибула вона сюди, не се гнало її в бурхливу ніч, не сього вона бажала, бажала!.. Горде, непогамоване чувство! Хто його не знає!..

Трохи згодом лежала вже її змучена голова нерухомо на спинці крісла і лише рука закривала очі...

Пізніше, коли вже стара дама перестала грати і увійшла з світлом до кімнати, найшла товаришку незвичайно втомленою. Не здивувалась вона її присутністю; то було вже її звичаєм приходити незамітно й несподівано, а часто вже по якійсь хвилині назад вертати. Від часу смерті Лієвича стала вона такою непосидющою...

— Ще йде дощ надворі, Маргарето, — мовила Олена між іншим і притисла чоло до шиби. При тім вдивлялась у нічну темряву, начеб хотіла там конче щось добачити. Замість того бив дощ голосно о вікна, а поза углом хати свистів та вив вітер, немов хотів на силу зірвати стару хатину. Лише старі смереки шуміли перед нею успокоюючe і горнулись охотно за вітром.

— Невже ж ти знов хотіла б відходити? — питала вдовиця з тривогою, а заразом любо. — І то в таку непогоду? Вибий собі лиш з голови, я тебе не пущу.

— Ні, Маргарето, я ще остануся. Я принесла вам ноти, як собі їх на нині бажали, а далі хотіла ще дещо оповісти, дещо написати...

— Лист?

— Лист.

Тут і розповіла вона старій жінці усе, що пережила в останнім часі, від сцени з доктором аж до бурхливої розмови з батьком.

— І що ж задумуєш чинити, Олено? В неділю з'явиться напевно. Дожидав, як мені здається, лише приїзду своєї матері, котру хоче тепер взяти до себе.

— Хочу йому правду сказати. Скажу, що знаю про його намір щодо мене; заким, однак, рішуче приступить до діла, мусить одне дізнатись: а то, що дівчина, котру задумує на ціле життя взяти за жінку і по котрій з певністю надіється, що буде становити "душу" його дому, не любила його ніколи. Що коли б хотіла за нього вийти, то вийшла б лиш з тої причини, щоби родичам, одній незабезпеченій сестрі і собі придбати якесь пристановище. Не єсть се ніяким услів'ям, під котрим вона рішилась таки вийти за нього. Вона хоче лише йому тим ощадити неприємної, а подеку-

ди і понижаючої хвилі, а заразом хоче і очиститись від закиду, будьто вона слабує на гордоту і химери. За нього не вийде. Не могла б сього ніколи вчинити; попросту вона не може зобов'язатись до доживотної брехні...

— Се у тебе, Олено, дійсно не...

— Жарт? Ні, Маргарето, правда.

Вдовиця мовчала хвилинку.

— Кожний має свої погляди на такі речі, — обізвалась опісля, — однак як то кажуть: "І мудрому чоловікові не встид послухати поради..."

— Для мене нема поради, Маргарето, — відповіла тихо Олена. — "На милування нема силування", так само і на поважання; а вироблені погляди на життя, котрі тісно зв'язані з нашою совістю, також не даються скинути, наче та одіж.

— Сього я не хочу сказати. Я хотіла була лиш спитати, що властиво думаєш зробити з собою, коли не хочеш віддатись?

— Задумую жити по своїй натурі і по правді.

— По правді! — усміхнулась сумно старенька жінка — Не знаю, що собі, властиво думати. Одначе, взявши все на розвагу, то що ти маєш супроти особи К-го? Що тепер його не можеш любити, розумію дуже добре. Що, оскільки тебе знаю, може, взагалі не будеш його любити, знаю аж надто добре. Думаю, однак, що людська натура доволі знана, щоб будувати на неї і на будучину: наприклад, що привикнеш до нього. Він добрий чоловік, се кожний знає. Він досі щиро спомагав матері, а тепер бере її до себе. Сього не вдіє нині кожний.

— Дійсно! — перебила її Олена, гірко усміхаючись. — Рідка великодушність! Кожному відомо, що, доки він учився, вона вдовиця, гірко роботами заробляла грошики, щоби його удержувати в університеті. Що її тепер, коли вже перестала бути продуктивною силою, не виганяє надвір, то вже імпонує світові!

— Ох, Оленко! Огірчення чинить тебе несправедливою. Він і не грає, наприклад у карти, не п'є, а те, бач, чимало значить.

— Ні, зате він чоловік холодний, з вирахуванням, котрий лиш хоче уживати, котрого "я" становить для нього одинокий світ. "Уживати, бо лиш раз живеться" — се його засада, котрої він і пильно держиться. "Однак при тім і другим дати жити" — се не його засада, Маргарето. На те спустіться. Се егоїст і чоловік гордий, котрого, як вихвалювався раз перед Стефаном, нічого не дивує, котрий усього уживав, усього скоштував, котрого ніяка жінка не в силі довший час придержати, бо, мовляв, знає наперед про кожну, що потребував би лише палець надставити, а мав би їх десять нараз. Його, наприклад, важні соціяльні питання життя нічого не обходять, бо на те, мовляв, єсть доволі студентів, філістерів і інших божевільних. Для нього його завід — то лиш дійна корова, а про мене говорив раз Стефанові: "Чи думаєте, що ся хоть крихітку ліпша від других? У неї, як і у всіх жінок, остання філософія: віддатися. Я їх знаю. Наколи б мені її дійсно схотілося і була б уже моєю, тоді й полишила б усі свої ідеї, при помочі котрих робиться тепер така інтересна в родиннім гнізді. Зрештою, і не сміла би мені їх у мій дім заводити. А до делікатної кухні, яку я люблю, вона й не пасувала б". Що мені з такого чоловіка, Маргарето, без любові? І чим була б я для нього? Нічим більше, ні менше, як ключницею, його дому... а там... — тут і урвала.

З ляком підвела старенька очі на молоду дівчину. Такої бесіди вона ще від неї не чула; так суворо, безоглядно ніколи вона не говорила. В які мрії заганялась вона при своїх способностях! А знала свої думки так удатно прибирати у слова, що сказав би-сь деколи, що воно дійсно так, а не інакше. Однак вона любила сю дівчину, немов свою рідну дитину, і думала, що вона ні за що в світі не повинна далі ступати тою тернистою й небезпечною дорогою.

— Прислухаючись твоїй бесіді Олено, — обізвалася поважно, — можна б утратити віру в добрі прикмети мужчин. Одначе я в тебе питаю, я маю до сього право. Чи був і Стефан без блудів?

— Стефан? Ні, — відповіла трохи згодом Олена, під час коли її великі очі глибоко засяяли. — Він мав також свої блуди. Був нудний педант, був заздрісний, був гарячка і мав ще блуд одідичений, про котрий довідавшись, я з жалю та розпуки мало що не збожеволіла. Се була тайна. Його батько збожеволів з пиття і помер, з того, а він, Маргарето, як-небудь і не пив налогово, однак пив радо. Ви розумієте, що се значило для мене — мати такого чоловіка (а я змалку бридилась усіма напитками), у котрого та згубна пристрасть могла

вибухнути кожного часу? Однак ми любились, і, віруючи в нашу любов, ми думали се лихо перемогти. "Лише при твоїй помочі, — говорив він, бувало, — зміг би я ту нещасну хоробу задавити, а з другою жінкою... ніколи". І я вірила, що мені вдасться його вирятувати, при чім і натерпілась би, може, чимало, однак що було те все для мене? Я ж його так любила, Маргарето! А тут? Що за рація виходити за сього чоловіка? Ми вели б неустанну боротьбу між собою, котра б остаточно мусила вироДитись у ненависть. Так, як я його знаю, то він не звертав би ніколи з шляху раз обраного; а я, Маргарето, я не єсьм натурою, котра б могла зносити на своїм карку панування другого.

— Такі думки, дівчино, — відповіла стара дама, хитаючи жалісно головою, — не доведуть до нічого. Коли, так усе розебереш, усюди заглянеш, так і стрінеш усюди колючку. А все ж таки він узагалі відповідна партія для тебе, і ти привикнеш до нього. Привикає чоловік, боженьку, чи до одного! Тим скорше до людини: з днини на днину, з місяця на місяць, а там... о, ти не знаєш, як гарно може ще твоє життя уладитись, які хвилі береже ще воно для тебе! Чи хочеш, може, сама на самоті жити, от хоч би так, як і я? — І гіркий усміх промайнув по її старечім зажуреним лиці. — Чи розумієш ти хоч трохи, що то значить бути злишнім? Або чи розумієш ти направду, що то таке убожество? Недостаток болить, журба мулить, пригноблює, робить вовчкуватим, убиває! А як старість настане, сили уступлять, Олено? Фахової освіти не маєш. Чи хочеш сукні паням шити? Ноти ціле життя відписувати? Хочеш, Олено?

Молода дівчина мовчала. Її голова спочивала на згорнених на столі руках; ледве що видно було її бліде лице із спущеними віями.

— Хочеш сього, Олено? — обізвалась ще раз із притиском. — Ні, годі того хотіти! Ти дійсно не можеш мати ще правдивого розуміння про нужденне вегетування[1], а то мусила б ти його повітати як свого ангела-спасителя!

— Ніколи, Маргарето; лучче умерти! — почулося стиха.

— Умерти? — глянула понад окуляри на дівчину стара Маргарета.

Був се ледувато-насмішливий, а заразом милосердний погляд, що на ній спинився. Опісля зареготалась вона і, беручись наново за панчоху, почала одностайним голосом дальше:

— Коли Стефан умер, казала, що також мусиш умерти; а прецінь живеш. Не вмирається воно так легко, Олено; вір мені. Раз — се було, як і мій чоловік помер (щось у рік, як ми побрались), — я думала тоді теж, як і ти, про смерть. Не знаю, чому не вмерла я, як і не знаю, чого живу? Всі вдовиці і старі панни, Олено, — вони нічо. Останні належать ще до тих безталанних, що ще до того і смішні. Самотні блукають у житті, без приюту, без становища, сказала би-м без смислу, ат! — живуть, щоб не вмерти. Наприклад, як я: смерті не бажаю, як в молодих пристрасних днях. Знаю, що кінець сам прийде, а буде се сумний, глухий кінець... Чи хочеш і ти вести таке життя? Чи, може, хочеш для "ідеї" жити? Наприклад, писати? Се тепер — неначе хороба у жінок. Опроче, для ідеї живеться, доки не треба за кусником хліба побиватись. Виб'є, однак, та година, так ідеї перестають бути метою життя. Врешті нехай собі й так. Думаєш, однак, що праця для ідеї заступить тобі се живе щастя, котрого розуміння мусить ще жити в твоїй груді, бо ж ти любила і була люблеНою? Чого ж питаю ще раз, чого ж хочеш, Олено?

Немов змучена, підняла Олена голову і з відверненим лицем оперлась мовчки о поруччя крісла, ще й очі закрила рукою. Боже! Дійсно, чого ж вона ще хотіла? Що оставалось їй ще хотіти? Писати? До того не мала вона таланту, а всяке дилетанство було їй ненависне. Отже, що ж їй почати? Думати? Говорити? Майже на се виходило. А наколи на се вийшло, стало смішним...

Стара дама завважила муку молодої дівчини і, не зміняючи ні пози, ні тону, говорила далі:

— Дійсно, Олено, в тім взагалі не можу похваляти твого рішення. Що задумуєш чинити, воно, їй-богу, недобре!

Однак **вона** чула, що добре. Чула, що коли не буде придержуватися сеї думки, то пропаде, як тисячі перед і за нею. А того вона не хотіла.

— Що мучить тебе, моя дитино? — обізвалась знов, бачачи, що Олена сиділа безмовно та нерухомо. — Невже ж тобі жаль твоїх поглядів на життя, котрі ти, може, змінити му-

сила б? Іди ж бо, іди! Яка ти собі там і поступова, а в тім напрямі осталась ти все-таки ідеалістка. Огляньсь лиш у житті і скажи сама, чи подружжя, котрі лучились без любові, в тисячних случаях не щасливіші від таких, що справді не раз лиш любов мали за підставу? Думала було, що ти якраз скорше вступиш у так зване "розумне подружжя", а ти замість того любуєшся в романтичних засадах і не хочеш в те вірити, що ми не в силі кермувати нашою долею, що на те є вища сила. Правду сказавши, світ висміє тебе, довідавшись, що через те відмовила К. . . ., бо його не любила! . .

— Світ, Маргарето? — відказала гордо Олена, і згірдливий усміх промайнув по її лиці. — Та маса наших знайомих? Ані їх хвальба, ані їх догана не були ніколи в силі постановити для мене якесь правило! Мені просто неможливо розстатись з думкою, що так як воно є, є недобре; що наступить, одначе, хвиля, в котрій правда сміло заволодіє; справедливість перестане бути якимось даром ласки, і і настане час, коли жінка не буде примушена жертвувати свою душу фізичним потребам . . .

— От і маєш, Олено! Твої погляди про правду становлять, власне, причину твого терпіння. Се головне — вони творять розлад, безталанну дисгармонію в твоїй душі. Завернись, люба дівчино! — казала вона серйозно. — Завернись, доки ще молода, доки ще можливий рятунок, доки не будеш мусіла собі сказати, що серед людей осталась ти одна-одніська!

— Годі мене вже урятувати, — відповіла молода дівчина, сумно усміхаючись. — Не в тім смислі, в якім було задумали. Одначе одному мушу заперечити. Мої погляди не такі ідеалістичні, як ви думаєте. Коли б я була, як доктор А. казав, менш розважним критичним умом, не була б я ані в часті такою безталанною серед нинішнього ладу суспільного, не була б я такою самотньою, якою єсьм дійсно.

— Твоя уява надто роздразнена.

— То дайте поживу моїй душі; дайте мені серйозну, тривалу працю. Одначе ніколи не стояло виразніше перед моєю душею, що єсьм "нічо", єсьм якимось недокінченням, неповним сотворінням, котре, оставшись таким, саме не здолає опанувати долі! Що мені з самої волі? Що останеться мені? Нічого, Маргарето, нічого, крім прокляття, насмішок і милостині.

Трохи згодом, немовби собі що пригадувала, додала рішуче, ніби більше до себе:

— Нехай врешті все б'є на мене, я хочу до останньої хвилини оставатись правдивою, а хто в силі чинити більше, нехай робить . . .

— А за потреби життя забула, серце? — спитала знову вдовиця, посилаючи мрячний, майже острий погляд з-поза окулярів.

— Моральна нужда і абсолютна бідність — се одне й те саме. Наслідки їх однакові. Будьте ласкаві, — додала опісля спішно, — дати мені аркуш паперу. Хочу написати до нього.

Вона встала, перейшла звільна кімнату і станула врешті перед старою женщиною. Ніколи не видавалась вона їй такою поважною, однак і такою чужою.

---

[1] Вегетування — рослинне існування.

— Той, що багато говорить, рідко проводить в діла свої слова. Розумна людина завсігди боїться, щоб її слова не перевищили її діл. (китайська мудрість)

— Краще мало обіцяти і багато виконати, ніж багато обіцяти і нічого не виконати.

— Коли ви добре приглянетесь до тих людей, які нікого не похваляють, усіх гонять і ніким невдоволені, то ви побачите, що це якраз ті самі люди, якими ніхто невдоволений.

— Люди що надто багато прив'язують уваги дрібним справам, звичайно не здібні полагоджувати великі справи.

Ярина Зоряна

ЗНАЙДИ ЧАС...

Знайди час — на дружню розмову,
Бо корисний це лік для душі.
Знайди час — на слово ласкаве,
Зате цінять людину в житті.

Знайди час — приголубити зором
Та й вдихнути з квітів аромат . . .
Знайди час щоб веселки узором
Розігнати журбу, "бурі й град".

Знайди час, щоб сонця проміння
Просвітило всі твої думки . . .
Знайди час — на сердечні моління
Так проживеш щасливі роки!

Відбулися літературні вечорі з нагоди появи 3-го тому творів Миколи Хвильового

(УІС "Смолоскип"). Об'єднання Українських Письменників "Слово" і В-во "Смолоскип" влаштували в травні 1982 р. разом з різними місцевими організаціями шість літературних вечорів з нагоди появи 3-го тому творів Миколи Хвильового. Ціллю вечорів було познайомити українську громаду з творчістю одного з найвидатніших українських письменників і мислителів нашого століття.

Вечори відбулися в Едмонтоні, Торонті, Оттаві, Монтреалю, Вінніпезі і Міннеаполісі. На всіх цих Вечорах з мистецьким читанням творів М. Хвильового — "Я (романтика)", "Арабески" і вступ до "Сантиментальної історії" виступала Марта Гарасовська з Вашінґтону, яку слухачі вітали, як найкращу інтерпретаторку Хвильового на Заході. Від В-ва "Смолоскип" на Вечорах виступав О. Зінкевич, технічний редактор п'ятитомника творів М. Хвильового.

Нижче подаємо інформації про ці Вечори:

Едмонтон, 9 травня. Вечір підготовили Українська Стрілецька Громада і Відділ ОУП "Слово" і він відбувся в залі УНО. Вечір відкрив голова УСГ Д. Шостак. Керівник Вечора — Юрій Стефаник. Доповідач — д-р Мирослав Шкандрій Крім М. Гарасовської, яка читала "Я (романтика)" і "Арабаски", Роман Осташевський читав оповідання "Мати". Вступ і пожертви на видання творів М. Хвильового дали — 1255.00 дол.; книжок продано на $545.00.

Торонто, 14 травня. Вечір підготував місцевий Відділ ОУП "Слово" і він відбувся в залі Інституту св. Володимира. Керівник Вечора — д-р Олександра Копач; доповідач — д-р Остап Тарнавський, голова ОУП "Слово". У мистецькій частині виступив квартет УМІ кляси проф. І. Ковалева у складі — Є. Кущак, І. Соломон, А. Перфецький і Б. Клюфас. Дохід зі вступу і пожертв — 1010.00 дол.; продаж книжок — 560.00 дол.

Оттава, 15 травня. Вечір відбувся на Карлтонському університеті і його підготовив місцевий Відділ СУСК-у. Вечір відкрив голова Відділу СУСК-у Михайло Боцюрків, а ним керував проф. Богдан Боцюрків. Доповідав проф. Борис Шнайдер, з Оттавського університету, колишній співробітник Академії Наук УРСР на тему "Хвильовий — письменник". Дохід зі вступів і пожертв — 132.00 дол.; продаж книжок — 330.00 дол.

Монтреаль, 16 травня. Вечір відбувся в залі УНО, а його підготовили місцевий Літературно-Мистецький Клюб і Т-во Українсько-канадських Професіоналістів і Підприємців. Вечором керувала Адріяна Лисак; доповідав — проф. Б. Шнайдер. У мистецькій частині виступила піяністка Марічка Дольницька. Дохід зі вступу і пожертв — 308.00 дол; продаж книжок — 381.00 дол.

Вінніпеґ, 21 травня. Вечір підготовила читальня "Просвіта" спільно з місцевою групою прихильників "Смолоскипа" і він відбувся в залі Українського Культурного Осередку. Вечір відкрив представник "Просвіти" Антон Борис, а ним керував проф. Ярослав Розумний з Манітобського університету. Про М. Хвильового говорив його сучасник, письменник Олександер Гай-Головко. У мистецькій частині виступив вокальний квартет "Троянда" під мистецьким керівництвом Люби Білаш у складі — Оля і Наталя Буяр і Маруся Паучок. Дохід зі вступу і пожертв — 1275.00 дол.; продаж книжок — 395.65 дол.

Міннеаполіс, 23 травня. Вечір відбувся в залі Української Православної Церкви св. Михаїла, його відкрив представник "Смолоскипа" Андрій Каркоць. Вечором керував д-р Анатолій Лисий; доповідала Оксана Соловей. Дохід зі вступів і пожертв — 410.00 дол.; продаж книжік — 252.00 дол.

Про Літературні Вечори М. Хвильового обширні репортажі передали в Україну український відділ "Голосу Америки" з Едмонтону, український відділ радіо "Свобода" з Торонта і міжнародний відділ СБС з Монтреалю, де кореспондентка цих радіопередач мала інтерв'ю з О. Зінкевичем про видання творів М. Хвильового і про діяльність "Смолоскипа". У Вінніпезі цілий Літературний Вечір був зфільмований.

Всі Вечори були надзвичайно успішні. В деяких місцевостях було більше, а у деяких менше присутніх (в основному через те, що в деяких місцевастях у тому самому часі відбувалися й інші українські імпрези, що було

(прод. на ст. 21)

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

Олександр Пархоменко

Найперша книжка

Як краплин у Дніпрі,
Як зірок угорі,
Як листви на гіллі, —
Стільки книг на землі!
Є великі й малі,
Є легкі і важкі.
На полицях, в столі —
Наші друзі книжки.
Та одна серед них —
Перша книга із книг:
Ту, що звем Букварем,
Ми найперше берем.
Наче ключ сріблястий
Дав мудрець нам у дар:
Дивосвіт чарівний
Одімкне нам Буквар.
Від найпершого дня
Дуже любий нам він,
Бо веде до знання,
До вабливих таїн,
Йде у школу школяр,
В зорі усміх сія...
Хай живе твій Буквар —
Перша книжка твоя!

КОТИК — ШКОЛЯРИК

Маленька Марусечка вже школярка. Рано нині встала, голівку причесала, помила личко, ручки й ротик, аж здивувався котик, той маленький, той серенький і спитав:

— Куди йдеш Марусечко? — ще рано.

— Ой, не рано, — каже дівчинка-школярка. Завчасу збируся, в школу не спізнюся. Ти котику маленький ще дурненький. Обов'язків не знаєш, цілий день дрімаєш. Ти до школи не ходив, задач не робив, не вмієш читати ні писати, тільки довго спати. Ти мені вже не пара, бо ти не школяр. Де ж твій зшиток, олівчик й каламар, де ж твоя торбинка?

І заплакав котик, мов дитинка, та пішов до киці-мами зо сльозами. — Мамо, матінко, моя єдина, пішли мене до школи!

А киця відказала приязно і поволі:

— Твоя школа, котику, біля мами! Не лізь у тарілку із лапками, вмивай своє личко чистенько і раненько вставай, мишок ловити починай, будь до всіх чемний, привітний, то Марусечка — школярка з тобою буде дружити.

— Обіцяю я матінко так робити, сказав котик сіренький і хоч він ще маленький, добру пораду намотав на вус і на вуха, матінку послухав. Вже не піде на тарілку з лапками, заглядає по куточках за мишками. Вмиває своє личко чистенько, встає раненько, пор'ядку біля себе пильнує, у пуделочку ночує.

І хоч в нього нема олівця ні торбинки, та який там у котика каламар, але він, повірте, теж школяр.

Іванна Савицька

БАБУСИНА КАЗКА

За віконцем вітер віє
І об шиби вдаряє,
На припічку сидить котик,
Щось муркає і дрімає..

Під печею пряде кужіль
Бабусенька, мов голубка,
А вкруг неї, мов опеньки,
Розсілася дітей купка.

Щось розказує бабуся,
А сон плющить дітям очи;
Вснули діти — лиш бабуся
Ще їм казочку шепоче.

Один тільки сірий котик
Казки слухає чудної
І блискучі топить очи,
В тінях ночи осінної.

Роман Завадович

В. Журковський

Котик і козлик

Ось котик вусатий
В садку собі бродить,
А козлик рогатий
За котиком ходить:

І лапкою котик
Вмиває свій ротик;
А козлик рудою
Трясе бородою.

WHY UKRAINIAN STUDIES IN CANADA?

Dr. Walter S. Tarnopolsky

Since the religious wars of the seventeenth century and increasingly in the twentieth century, language, culture and nationality have been among the most unifying and divisive forces known to mankind. They create tremendous bonds among those who share the same language, culture and nationality, and are among the most divisive between groups who must live side by side and do not share them. They have resulted in such pronounced demands for self-determination that finally the international community, in two international covenants which form part of the International Bill of Rights, has come to recognize the right of self-determination as the first and most important right proclaimed. In some ways, they are no more than the acknowledgement by a child of its heritage from its ancestors, and is an expression of the closest and most intimate sentiments it feels toward its parents.

Countries made up of peoples who speak different languages, or feel themselves part of different cultures or ethnic or national groups, such as Belgium, Switzerland, Yugoslavia or the Soviet Union, as well as countries made up of immigrants and descendants of immigrants from various cultures and nationalities, such as Canada and the United States, are always faced with the question of how far the various groups may be permitted to pursue their languages and cultures without affecting the unity of the country. The United States, as you know, has chosen the route of the "melting pot" with the aim of creating a new "American way of life" in which the various cultures and nationalities are supposed to disappear. This can be fairly effective, as long as one is not from an obviously different group, such as the black Americans. But it is also very hard on the first immigrants because it is they who must make the tremendous adjustment to adopt a totally new way of life, and because it is their children who are, if not encouraged, then at least strongly enticed to give up the ways of their parents. We in Canada have chosen a different route which has culminated in the federal government's promotion of a policy of bilingualism and multiculturalism.

Why is it that we chose another route? One possible reason might be that in the United States no one ethnic group predominates. There are, for example, at least as many, if not more, people of German descent as there are of Anglo-Celtic descent. That may be one reason why the "melting pot" approach to the development of American society seemed natural. However, I have no doubt that as important, if not more important in Canada's choice of a different route was the fact that the Anglo-Celtic group was outnumbered by those of French descent until nearly the middle of the nineteenth century.

The Treaty of Paris of 1763, which ceded New France to Great Britain, resulted in a British North America which was largely French-speaking and Roman Catholic. When, in the Quebec Act of 1774, the British government wisely recognized that religious tolerance had to be acknowledged if the new colony was to be saved from joining the English-speaking colonies to the south in the revolution of 1776, it was clear that there was not going to be one way to be British in British North America.

Although subsequently, people like Lord Durham proposed means to assimilate the French-speaking population, these were so unsuccessful that our constitution had to recognize certain language rights and to grant certain school rights to the Catholics and Protestants. Canada could never be, and never was, a homogeneous, unilingual and unicultural country for these historical reasons: the francophone Canadians preceded the Anglo-Celtic group as the first non-indigenous peoples in the territory which became Canada; they were here for two hundred years before any other European group; their language and cultural rights were recognized even before the creation of Canada, as well as in our basic constitutional document, the British North America Act.

However, it is not just for historical reasons that French-speaking Canadians have been able to assert their language rights in a way that no group other than the Anglo-Celtic has been able to do. Unless there is massive immigration, greater than any we have seen in this country

previously, no other cultural group in Canada will be able to claim the same rights and privileges as they do. It must be recognized that they number between six and seven million. Most of them are in one compact area, in one province. They dominate the political and, to a considerable extent, the economic life of that province. Most of them have retained their mother tongue and most of them use it as the everyday language of work. One of the largest daily newspapers in Canada, "La Presse", is a French-language newspaper. They have four major universities as well as numerous private schools. Most of the schools in Quebec use French as the medium of instruction. They dominate not only hundreds of towns, rural communities, villages and hamlets, but they also constitute over 90 per cent of the population of Quebec City, as well as the majority in Montreal. Perhaps the strongest bargaining card they have is that they can threaten the secession of our second largest province. No other ethno-cultural group is in a similar position.

Finally, and this is something that our ethnocultural groups in the rest of Canada must recognize, even if the Province of Quebec were to leave confederation, by far the largest ethnocultural group left in the other nine provinces would still be the French-speaking Canadians. Therefore, for historical, geographical, political, economic and practical reasons the French-speaking Canadians are just not like any other ethnocultural group other than the Anglo-Celtic. It is for this reason, then, that this country has been bilingual, and will remain bilingual, unless the Province of Quebec decides to leave Canada.

Although it is true that there is no moral reason for members of one ethnocultural group to have a greater right to the recognition of their identity than members of any other ethnocultural group, there is a factor of minimum numbers and of viability. Although no one should be prevented from passing on his language and culture to his children, the realities of the work world and the realities of the provision of services by governments are such that there are limits to the number of languages that can be recognized officially. It is possible, of course, to proclaim equality for a large number of languages, but there is no point in officially proclaiming a language unless it is realistic to provide services in that language. Except for English-speaking and French-speaking Canadians, and perhaps the Inuit and the Dene in the Northwest Territories, very few other members of ethnocultural groups can expect to work or study exclusively in their language and be provided with governmental services in their language. At the federal level, what other possible language could one choose for equality with English and French? Clearly there is no other. It is possible on a limited scale at a local level in some of the other provinces to give recognition to language rights like those of the French, but in all cases these are extremely limited. Therefore, it is just unrealistic to assume that the federal government could ever officially recognize more than two languages.

As long as we recognize that the aspirations of a people to live and work in their own language and in their own way must be tempered only by questions of practical realization, it is reasonable to suppose that the rest of us should at least understand, if not necessarily sympathize, with the aspiration of French-speaking Canadians. In addition, for those of us of Ukrainian descent, it shoud be easier to understand those aspirations, because we know how our brothers and sisters in the Soviet Union want to be able to determine their own future. I should hope that we would be among the most understanding of the demands and aspirations of French-speaking Canadians at this time and would be among the foremost in counteracting some of thhe backlash in English-speaking Canada to French-Canadian aspirations, because even though the French obviously do not face the same kind of brutal repression as the Ukrainians, their aspirations for self-determination are really no different than those of Ukrainian in The Soviet Union.

On the other hand, all of this is not to acknowledge that this country must officially be recognized as bicultural as well as bilingual. There are many French-speaking Canadians who are not of French descent and who want to preserve a culture which is not like that of most French-speaking Quebeckers. Such are the French-speaking Arab Canadians in the Province of Quebec. Similarly, although most Canadians in the other provinces use English as the medium of instruction and work, their culture in the sense of "a way of being, thinking and feeling" (the definition of culture accepted by the Royal Commission on Bilingualism and Biculturalism) is not one. Our country is one in which different groups of people share their customs, habits and experiences with some people

in the community, and not with others. Not everybody celebrates their important family and feast days in the same way. Most people from most ethnocultural groups in Canada, including the Anglo-Celtic, still continue to do so in a way which is largely determined by what their ancestors did in their European or Asian homelands. And this will not soon change.

In order to permit people to keep this heritage, the obligation on governments is not as great as with language rights. Therefore, since the cost factor is less and, for reasons that I will mention subsequently, since promotion of multiculturalism is beneficial to the country as a whole, government support is justified. However, the distinctiveness of ethnocultural groups can be retained only as long as people in the groups themselves want to retain it. In a combination of practical necessity as well as moral justification, this country is and will continue to be bilingual and multicultural, at least unless Quebec leaves Canada.

The moral justification for recognizing this country as being multicultural and for providing government assistance to ethnocultural groups to preserve and develop their cultures is to be found in the right to self-determination itself. From this point of view, the claims of any one group are no greater than those of any other. And the claims of no Canadian of European descent could ever be as great as that of our native peoples, who were here for thousands of years before our ancestors came. The claim of the native peoples is at least equal to everyone else's. And if so, we are already speaking of more than two cultures.

Without continuing this argument much longer, let me just say that both for internal and external necessities there are both moral and practical reasons for the promotion of multiculturalism in Canada. Internally, if we proclaim equality of opportunity as the basis of our civilized society, we have to accept that a person's ancestry is something of which every person should be proud and that it should be a basis for the full development of his personality, but never a basis for determining his advancement in the work world.

Externally, the moral justification for multiculturalism in Canada is that in a world filled with different peoples and different languages and cultures, that country will make the greatest contribution to world peace which itself fosters pluralism. It is the multicultural nature of Canada which has made us so much more effective in international relations that a country such as the United States, despite its wealth and military power. In a world which is being torn apart by conflict between groups who live differently and speak differently, we must show an example by being able not only to accomodate within one country people of different languages and different cultural backgrounds, but also by encouraging them to preserve, develop and promote their different languages and cultures on the basis of mutual respect and recognition. For purely practical reasons, our international relations demand the promotion of multiculturalism in Canada. In a world of multinational corporations, multilateral trade, international trade unions and international communications, the country with the largest number of citizens to have some knowledge of the language and some understanding of the culture of other civilizations will be the most successful and prosperous.

All of this, however, presupposes that there will also be a desire among the ethnocultural groups to retain their heritage, as well as a dedication of talent, time and money to add to it. The latter is exremely important. Without it the culture that is preserved becomes merely "folkloric" and rapidly becomes a "museum" culture. It must adapt itself in a new environment to meet the needs of coming generations. And that requires the creative individual. Although every member of an ethnocultural group is capable of appreciating the beauty of the traditional activities, and most are even capable of participating in them, it is nevertheless the very few creative individuals, very few in number, who are capable of developing these traditional activities into new and living forms in this country. What Vasyl Avramenko did for Ukrainian dance in Canada, what William Kurelek did for Canadian art within a Ukrainian context, and what younger people like Lusia Pavlychenko in Saskatoon, or the Montreal musical ensemble Rushnychok and others are now creating and producing will be as important in the perpetuation of our fine arts in Canada, as is our participation in and our enjoyment of what they create. We need both — the creative artist and mass support and participation.

It would follow, then, that from now on we must devote a much larger share of our available funds to support the preparation, training

that the talent and abilities of such people is as and work or our creative artists. We must realize great in its own unique way as that of any lawyer or doctor or university professor — and certainly more rare — and that such individuals have to be able to earn a living like the rest of us. And why not at the same level? To quite an extent we will have to supplement government funds in order to fund such individuals. To some extent we hay have to fund some of our cultural events ourselves, and even hold back applications from the pool of funds available so that more of them can be devoted to individual creative artists.

We should also realize that, although people like the Scots and Irish show that cultural identity does not require that all members of an ethnocultural group be able to speak the language, nevertheless, unless a significant number do know and use it (at least during their leisure time), the culture which is sought to be preserved and developed will fade. There are at least two ways in which we can and must perpetuate and develop the knowledge and use of our language.

The first is again, as in the case of the fine arts, trough the creative individual. The years of research and effort put into the writing of textbooks, dictionaries, grammar books and works of literature by such people as Stechishin, Shklanka, Andrusyshen, Luckyj and many others have been indispensible to the preservation of the Ukrainian language in Canada. Once again, this is long, hard, solitary work, and it will require us to support such individual researchers and authors.

The second phase of this development and evolution of knowledge of the language of our forefathers is the schooling of our children. Experience in language training has shown increasingly that in order to be successful and lasting it should come early and be intensive. Teaching Ukrainian or any other language one night a week or on Saturday mornings to young people already in high school or university is barely just better than nothing. Over the past sixty years or so we have built institutes, churches and community halls. If they are not to be empty within a few decades, we must start to provide language training and cultural appreciation on a full-time basis, starting at the kindergarten level.

If we cannot get our governments to realize the importance of this and to provide the necessary funds, we must do so ourselves. For these children and for others who have missed the opportunity, we must later on increase the number of intensive summer schools. In the past we have donated funds to the building of our institutes and churches. Now we must donate funds to provide scholarships for any child who would like to attend a summer school, if the parents cannot afford it. Even today, there are many parents who do not realize the importance of sending their children to summer school or do not have the funds to do so. They are our responsibility.

Furthermore, I suggested earlier that in a world of multinational corporations, international trade unions, international trade and even international peace-keeping, the country in this world which has the largest number of people who know more than one language will be the most effective. There is absolutely no reason why every child who attends school in Canada should not follow a course of at least one second langauge in every grade. Throughout most of Quebec this would probably be English, and throughout most of the rest of the country it would probably be French. However, where a sufficient number of children have a potentiality for another language, this could be Italian, German, Ukrainian or even Hindi or Chinese. What a rich and fortunate country we would have if everyone were at least provided with the potential to be bilingual.

Until now we have built institutes, churches and national homes. What we are in greatest need of now are the creative artists and the creative individuals in all fields of intellectual activity to carry us to the next stage. A very important aspect of this is that until now the Western world has to a very large extent gained its knowledge of the history and evolution of Eastern Europe through the works of scholars of other nationalities that our own, particularly the Russian. If we are ever to persuade the Western world of a different point of view than the Soviet Russian, or even the old Russian imperialist, it will only be accomplished through the works of recognized scholars.

Even though any lawyer or businessman or schoolteacher or science or law professor is capable or recognizing the biases in, for example, the writings of a Russian imperialist or Soviet historian, he will not persuade the Western intellectual or scholar of his point of view unless

(cont. p. 25)

МУЗЕЙНІ ВІСТІ

МУЗЕЙ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

Дар на Музей

ДО ВІДДІЛІВ СОЮЗУ УКРАЇНОК У МАНІТОБІ

Оцим повідомляємо Вас, що представниця Українського Музею Канади в Саскатуні в особі пані Марії Савіцької, голова Музейної Фундації, відвідає відділи Союзу в Манітобі в днях від **9 листопада до 19 листопада 1982 р.** Мета цієї поїздки: поінформувати наше членство та взагалі наше громадянство про теперішній стан музею, про його потреби та про пляни на майбутнє. Пані Савіцька буде висвітлювати фільм або прозірки ("слайдс").

Манітобська філія Українського Музею зарядила таку маршруту для пані Савіцької. Всі зустрічі відбудуться **о годині 7:30 вечером.**

Вівторок, 9-го листопада 1982 р. — Відділ ім. Доньки України РОБЛИН і відділ з Ґилберт Плейнс.

Дня 27-го травня 1982 р., посол Манітобської Легіслятури — священик Доналд Малиновський, в імені Департаменту по справах культури, вручив голові Манітобської філії Українського Музею Канади — Орисі Лучак чек на суму $2,000.00. На світлині о. Д. Малиновський в товаристві членок управи філії; зліва направо: А. Павлик, В. Кутна, Т. Гаврисишин, О. Лучак, Ф. Юрків, М. Пестрак, К. Лучак, З. Крип'якевич і м. Юрків.

Середа, 10-го листопада 1982 р. — Відділ ім. Л. Українки ДАВФИН з участю відділів з Етелберт і Сван Ривер

Четвер, 11-го листопада 1982 р. — Відділ ім. Л. Українки ОКБУРН з участю відділів з Мензі, Сенді Лейк і Россбурн

П'ятниця, субота й неділя, 12, 13, 14-го листопада — Провінційний З'їзд ТУС, С.У.К. і СУМК та Рокові збори Колегії Св. Андрея у Вінніпезі.

Понеділок, 15-го листопада 1982 р. — Відділ ім. О. Кобилянської ПОРТЕДЖ ЛА ПРЕРІ

Вівторок, 16-го листопада 1982 р. — Відділ ім. О. Кобилянської ВАЙТА з участю відділів з Толстой, Сірко, Сандавн, Сарто й Роза

Середа, 17-го листопада 1982 р. — Відділ ім. Княгині Ольги при Соборі Св. Покрови, — ВІННІПЕҐ

Четвер, 18-го листопада 1982 р. — Відділ ім. Л. Українки при Катедрі Пресв. Тройці, — ВІННІПЕҐ

П'ятниця, 19-го листопада 1982 р. — Відділ ім. Л. Українки БРЕНДОН.

Просимо широко розголосити ці зустрічі не тільки серед членства Союзу Українок, але серед всього нашого громадянства.

За Манітобську Філію Музею:

Орися Лучак — голова
Теодора Гаврисишин — кореспо. секр.
Ангелина Павлик — куратор

ПРОГРАМА

СЕСІЇ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ СХІДНЬОЇ ЕКЗЕКУТИВИ

43-го провінційного з'їзду складови орг. СУС
5 — 6 — 7 — Листопада 1982 р.
в церковній залі Українського Православного Собору Успіння Пресятої Богородиці при 1000 Байрон вулиці, Оттава, Онт.

П'ятниця, 5-го листопада

5:00 веч. — Початок реєстрації. Товариська зустріч, чайок.

Субота, 6-го листопада

8:30 — Продовження реєстрації
— Спільна сесії складових організацій СУС: Офіційне відкриття, вступне слово голови з'їздового комітету — д-р В. Даркович, молитва, привіти: Ю. Головата, М. Федак й ін. Вибір президії З'їзду і різних комісій.

10:00 — 12:30 — Окремі сесії ТУС, С.У.К. СУМК

СЕСІЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ:

1. Вшанування пам'яти померших членок Союзу.
2. Покликання президії, вибір предсідниці, двох секретарок, двох членів резолюційної комісії.
3. Прийняття програми сесії.
4. Прийняття протоколу з попереднього З'їзду.
5. Представлення делегатів і вручення писемних привітів.
6. Слово голови — пані Юлії Головатої.
7. Дискусія над друкованими звітами урядниць.
8. Музейна точка.
9. Звіт контрольної комісії і уділення абсолюторії уступаючій управі.
10. Звіт номінаційної комісії.
11. Біжучі справи, рекомендації, різне.

12:30 — 1:00 — Спільний обід; продовження сесії:

1:00 — 1:45 — Панельна дискусія: Вплив сучасних змін на працю СУМК — участь беруть сумківці — керує п. О. Сушко

1:45 — Справи Інституту св. Володимира

2:15 — Стан фундації СУС

2:15 — 2:30 — Музейні справи

2:30 — 3:30 — Вислід виборів

4:00 — 5:00 — Вечірня, співають сумківці

5:00 — 6:00 — Перекуска

6:30 — 8:30 — Концерт молоді СУМК — керує пані Орися Сушко

9:00 — Забава СУМК для всіх.

Неділя 7-го листопада

Дивись загальну програму.

ВІТАЄМО З ДНЕМ УРОДИН

З нагоди дня уродин нашої дорогої мами Софії Стратійчук, якій сповнилось 85 літ життя, сердечно її вітаємо, складаємо їй побожання, доброго здоров'я, спокійних днів і многих добрих літ. Разом з побажаннями даруємо 30.00 дол. на журнал "Промінь", якого мама читає від першого його числа.

Дочки Леся і Наталка, Вінніпеґ

50-ЛІТТЯ ПОДРУЖЖЯ СТЕПАНА ТА МАРІЇ ГАРБУЗІВ

Не кожній подружній парі щастить дожити до 60-го ювілею свого подружжя. До щасливців, що дочекалися справляти свій 50-тий ювілей, належить добре знана пара громадських діячів у Саскатуні — Степан і Марія Гарбузи. День 25 липня 1982 р. був особливим святом для них і їх дітей. Це був 50-літній ювілей їх подружжя.

Святкування почалося в заповненій Катедрі Пресв. Трійці Молебнем вдячности, що його відправив настоятель прот. Максим Олесюк. Участь узяли місцеві громадян, зокрема членки відділу Союзу Українок Канади, та родина і знайомі з околиці. Після того відбулося чайне прийняття в садку ювілятів. Погода того дня була чудова і мило було сидіти в холодку під розлогими яблунями. Прот. М. Олесюк сказав слово привіту та провів молитву. Діти — Фіялка, Соня і Богдан привітали батька і маму. Син Богдан привітав від родини і гостей, а до своїх батьків-ювілятів звернувся такими словами: „Сердечно Вам дякуємо, дорогі родичі, що навчили нас любити Бога, святу церкву, рідну українську мову, пісню і культуру. Дякуємо, що навчили нас жити чесно, шанувати своїх ближніх та бути корисними членами українсьокго народу. Нехай Господь обдарує Вас здоров'ям і довгим життям, щоб ми, діти, могли тішитися Вами, а Ви були вдоволені нами, що ми йдемо Вашими слідами в служінні Богові і народові". При тому Богдан вручив родичам дарунок від дітей. Гучним „НА МНОГІ ЛІТА!" закінчилася ця коротка частина програми.

Обидві дочки Ювілятів угощували гостей багатими і різноманітними витворами української кулінарії, а Богдан розвеселяв їх грою на акордеоні народних мельодій. Гості забавлялися до пізної ночі.

Обидвоє ювіляти мають за собою роки громадської праці, давніше у Виткові, а далі в Норт Бетлфорд, де пані Марія була головою відділу Союзу Українок і секретаркою церковної громади впродовж чотирьох років. Приїхавши до Саскатуну 23 роки тому, обоє пристали до праці при катедральній громаді. Степан Гарбуз був членом церковної управи та вложив немало праці в різних комітетах рік за роком.

Пані Марія має особливі заслуги в кількох площинах громадської праці. Вона була десять років виховницею-садівничкою при катедральній громаді. Під її наглядом діти-малята винесли основу української мови. Була вона керівником упродовж сімох років молодшого і старшого відділів СУМК, працюючи спільно з покійною Наталією Кіндрачук. Вони обидві по материнському дбали про молодих сумківців. Очолювала пані Марія і відділ ім. О. Кобилянської. А вже найбільше років праці віддала на секретарювання — чотири роки у відділі ім. Кобилянської і далі осталася, чотири роки в Раді Української Школи, в Пров. Екзекутиві на Саскачеван була чотири роки кореспондентом. Вони вибула в управі Пров. Екзекутиви дванадцять років, була референткою садочка і заступницею голови. Обов'язки референтки „Променя" вона виконує безперервно упродовж чотирнадцять років. Виховна ділянка дітвори особливо її цікавить, включаючи Недільну школу, в якій вона навчала дітей шість років, а тепер осталася на списку заступниці в потребі заступити когось. Була представницею до місцевого відділу КУК 2 роки.

П-во Степан і Марія Гарбуз

За віддану громадську працю у різних площинах Комітет Українців Канади нагородив Марію Гарбуз Грамотою заслуг з приводу 90-ліття поселення українців у Канаді. Митрополит Андрей прислав Ювілятам Грамоту заслуг для церкви і народу від Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Членство катедральної громади Пресв. Трійці і відділу Союзу Українок Канади ім. Ольги Кобилянської в Саскатуні щиросердечно вітає Ювілятів Степана і Марію Гарбузів та бажає їм многих літ життя.

С. Стечишин

ЛІТЕРАТУРНІ ВЕЧОРІ...

неможливо своєчасно передбачити). Вечори виявили велике зацікавлення творчістю М. Хвильового, його політичними ідеями й кличами. Багато нового й цікавого внесли в розуміння постаті М. Хвильового керівники Вечорів і доповідачі. Неперевершеною рецитаторкою й інтерпретаторкою творів письменника виявилася Марта Гарасовсько.

Дохід з усіх Вечорів дав суму 6853.65 дол. Розхід (оголошення, друк летючок, поштові оплати, подорожі) виносив 1296.04 дол. Чистий дохід у сумі 5557.61 дол. призначено на видання 4-го і 5-го томів творів М. Хвильового та на перевидання 1-го тому творів, які всеціло випродані.

80-ЛІТТЯ ПАНІ ЕМІЛІЇ ПРОНЮК
Едмонтон, Альберта

Першим проявом піонерських часів, коли почалась культурно-освітня праця при Інституті ім. М. Грушевського, українське жіноцтво перейнялось головною ідеєю працювати на добро та користь свого народу й розвивати українське культурне життя в Канаді.

Емілія Пронюк була одна з тих перших, що брала значну участь в театральних виступах і концертових імпрезах того часу. Вона співала в церковному і світському хорі поверх 20 років. Також грала голові ролі в опері Наталка Полтавка та інших. Пані Пронюк вписалася до Жіночого Товариства відділ Союзу Українок Канади при Українській Православній Церкві Св. Івана 1928 р. і як ідейна українка від тоді до тепер працює в товаристві для добра громади. Як одна з передових членок, вона була активна в різних ділянках цієї організації.

В 1953-му році вона була вшанована грамотою і символічною відзнакою смолоскип за 25 літ приналежности до відділу. Вона часто бувала в екзекутиві, але можна напевно сказати, що майже не було такого комітету, в якому не була б активною членкою. В зарядах занимала позиції скарбнички, писарки і заст. голови. Також служила в комітетах програмовому, базаровому і відвідування хворих.

Багато праці посвятила помагаючи у поминальних й похоронних обідах. На початках праці Провінційної Екзекутиви і Централі Союзу Українок Канади, вона також входила в заряд як скарбничка. В 1979 р. пані Пронюк була вшанована грамотою за її постійне членство впродовж 50 років в Союзі Українок Канади з оцінкою за її посвяту й віддану працю.

В 1950 році громада Св. Івана вшанувала Емілію Пронюк почесним членством враз із мужем бл. п. Дмитром Пронюком, основоположником української православної парафії Св. Івана в Едмонтоні 1923 р.

Будучи членкою відділу Союзу Українок Канади при Катедрі Св. Івана вона набула широкий досвід і виконала певну культурну і корисну діяльність для громади, Церкви й для української спільноти.

З нагоди святкування 80-ліття уродин Емілії Пронюк її сестри: Лукія Голубіцька, Емма Верхомин і Люіза Феняк жертвують $105.00 на журнал „Промінь".

Приятелька

ВІДОМОСТІ ПРО НАШУ ОСЕЛЮ

Літня відпочинкова оселя Св. Софії належить до Місійної округи в котру входять: Собор Св. Софії в Монтреалі, церква Св. Юрія в Лашін, церква Св. Покрови в Роземонті, та церква Св. Богородиці в Оттаві.

Оселя має 240 акрів гарної землі, що оточена переважно соснами, смереками і різними іншими деревами. Навколо оселі розташовані високі гори покриті різнобарвною зеленю, протікають дві чудові річки. Краса природи тут надзвичайно гарна. Оселя „Св. Софія" була започаткована в 1952 р. Цього року припадає 30 років її заіснування.

Таборування дітей на оселі розпочалося 4 липня і тривало 4 тижні до 4 серпня 1982 р. Розпочалося воно величавою Літургією, яку перепровадив настоятель собору Св. Софії о. І. Куташ в супроводі о. диякона Є. Рудича, та церковного хору при соборі під диригентурою В. Волощука.

Прибуло багато вірних. В оточенні чудової природи, високих гір і смерек, котрі так тихо шумлять своїм запашним та чистим повітрям, великим духовим піднесенням відбувалась Служба Божа. Відтак слідував святочний, гарний і смачний обід, котрий подивляв усіх присутніх гостей.

Після обіду відбувались різні спортові змагання та показ маріонеток, якими займалась пані Гураль із своїм мужем та донечкою.

Погода видалась дуже гарна. Був соняшний і теплий день — все це сприяло успішному проведенню свята. Цього року таборування дітей на оселі перепровадила сама молодь — сумківці і бувші сумківці.

Велику працю, любов до дітей, любов до оселі вклав настоятель собору Св. Софії о. І. Куташ. Існування оселі без присутності його неможливо собі уявити.

На короткий час завітали на оселю священик з Оттави о. Р. Божик зі своєю добродійкою. Вони ознайомились з оселею і дітьми. Для всіх таборян о. Р. Божик провів бесіду про значення ікон. Доповідь була викликала велике зацікавлення.

Головним директором оселі був п. Р. Мединський. Щиро і з любов'ю він виконував свій обов'язок. Працю його було видно всюди. Адміністратором оселі був п. Я. Кисевич, людина, як надзвичайно любить дітей. Пані Х. Малик приготовляла і провадила програму для дітей на кожний день. П. Олійник був скарбником. В. Сидоренко відповідав за ділянку спорту. Це молоді люди, колишні сумківці і вихованці оселі.

Головним виховником у таборі був п. Волощук. Катя Мирошниченко була виховницею дівчат і відповідала за ділянку навчання гри на бандурі і писання писанок. Катя Феденко провадила український спів і виріб руч-

них робіт. Галя Хребто відповідала за навчання українського співу і виробу ікон на дереві. Крім того виховниці багато допомагали своєю працею на кухні.

Виховниками хлопців були Р. Филипчук і М. Загоруйко. Рекордовою секретаркою була всіми люблена Н. Мединська. Крамницю для дітей провадив С. Куклевський. Багато праці для оселі дали В. Мединський, М. Вакулин, В. Дмитрук. Різні електричні і пломберські направи виконував М. Малиновський. Дуже гарно і вправно кухню провадила людина хоч і не українського походження.

Від жіночого т-ва ім. „Доньки України" при соборі Св. Софії, довголітня кухарка того товариства п-ні А. Прокопюк із панями приїхали одної неділі до оселі, щоб зробити для дітей смачні вареники, за що всі таборовики були їм дуже вдячні.

З великим ентузіязмом і захопленням діти навчались українського співу, гри на бандурі, писали писанки, приготовляли іконки на дереві. Провадили різні спортові змагання, вчились як плавати на воді і подавати першу поміч. Навчалися як стріляти з лука. Їздили на конях. Деколи вечорами показували свої інсценізації. Розігравали сценки із побуту свого життя у таборі — талановито, цікаво і захоплено. Писали ті сценки вони самі, виховники і діти.

Коли наш отець І. Куташ мав вакації і був відсутній у таборі його заступав старший виховник дітей В. Волощук. Він відчитував вечірні.

День свята Хрещення Україні Володимиром Великим був відмічений на таборовій річці. Туди брали дерев'яний хрест і свічки з світлом. Вечером в оточенні темного лісу і високих гір над водою, мерехтіло світло свічок. Всі щиро молились за щастя і долю свого народу. Все це виглядало зворушливо, гарно і містично.

Зараз на оселі провадиться розбудова озера. Ми повинні допомагати тому матеріяльно і морально.

Цього року на нашій оселі було досить багато дітей. Всі виховники і адміністрація оселі були українці. На превеликий жаль між таборянами було багато дітей не українців. І тут відразу постає питання: Чому ми мало звертаємо уваги на виховання своїх дітей? Чому ми, батьки, так мало висилаємо їх на нашу оселю, де вони навчаються своєї віри, мови, співу, звичаїв свого народу? Коли ми не подбаємо за все це в свій час то наші діти будуть виростати не маючи твердого ґрунту під ногами, засимілюються і пропадуть для нас, для нашого народу. Тоді, коли вже буде запізно, ми безпорадно розводимо руками і кажемо собі — що можна зробити? Тут є Канада.

Т. Сидоренко

У ПОШАНУ НАШІЙ МАМІ

З нагоди 86-ліття нашої мами, Єлисавети Лабюк, даруємо $100.00 на журнал „Промінь", як дарунок у день уродин для нашої дорогої мами, який віримо буде для не їодним з найкращих, бо знаємо як вона дорожить журналом.

Мама наша, Єлисавета Лабюк, народилась у селі Онут, на Буковині, Західня Україна, 6 жовтня 1896 року в родині Георгія і Марії Ковалюків. До Канади приїхала з батьками. Тут вона вийшла заміж за Івана П. Лабюка, який так само походив з с. Онута в 1914 році.

Українські громадські справи цікавили Єлисавету з наймолодших літ. У безпосереднє членство Союзу Українок Канади вона вписалась ще 1927 року й є там до цього часу. Належала до відділу Союзу у Сембург (там була оснувателькою відділу), відтак була членкою у відділі в Стирджес, а тепер у Канорі ім. Марії Маркович. Завжди цікавилась і дотепер цікавиться українським народним мистецтвом, музеєм, друкованим словом. Зокрема любить писанки та вишивки й навіть тепер у своїм поважнім віці виконує їх бездоганно.

Вишила вона багато речей до українського музею в Саскатуні, а найбільшою з того працею були два кусничкі взорів (взірці) різнородних стібів української вишивки. Цей проєкт тривав рік і пів невпинної праці.

І далі наша мама занимається вишиванням, живо цікавиться усіма українськими справами та церквою.

Щасти Вам Боже, наша дорога Мамо, здоров'ям і витривалістю ще на довгі літа. Бажаємо Вам всього добра.

Дочки — Докія Гриньків
і Маруся Кестер

ПРОХАННЯ ДО ВІДДІЛІВ СОЮЗУ В СПРАВІ РІЗДВЯНИХ ПРИВІТАНЬ

Редакція і Централя Союзу Українок звертається з проханням до хвальних зарядів і членства відділів у справі святочних привітань до журнала „Промінь".

Не всі відділи мають референток, які так само потребують рішення заряду. Різдвяні привіти помагають журналові морально і фінансово та виявляють силу організації. Кожний відділ обов'язково повинен мати святочний привіт в своїому журналі.

Це треба робити завчасу, бо треба мати розподіл святочного матеріялу на Різдво. Хочемо, щоб число вийшло завчасу. Прочитайте собі заклик Центральної Референтки „Променя", пані Люби Кут в цьому числі в іншому місці.

Ціни на привіти так як і раніше: $15.00 за ⅛, $25.00 за ¼, $50.00 за ½ і $100.00 за цілу сторінку. Привітайте своїх рідних, друзів у світі та в Україні. Взірці привітань знайдете в різвдяних числах.

Зробіть дарунок своїм знайомим, друзям — передплатіть журнал „Промінь", який буде впродовж року все свіжим і цінним подарунком.

ПІОНЕРСЬКА ПРАЦЯ ОЛЕНИ ВЕНҐЕР

„Медівник і писанки це її властивості". — Під таким заголовком, в часописі „Видзор Стар" в травні ц. р. був надрукований опис про українську піонерку Олену Венгер, яка довгі роки з посвятою віддає свій час на громадські послуги.

Та поза випіканням медівників, які їй завжди вдаються і мистецьким виписуванням писанок, у пані Олени Венгер є ще й інші заслуги і для своєї громади, для свого суспільства і свого народу. Вона також довголітня членка Союзу Українок Канади. І хоч їй спонилось 81 літ, вона й надалі активна та з посвятою виконує свою працю в організації і при Церкві.

Ось вкоротці про життєві дороги Олени Венгер. Народилась вона 8 листопада 1894 р. в селі Кошелівці, повіт Заліщики, Зах. Україна, в родині Стаха й Олени Шевчуків, по мамі Лазорчук. До Канади приїхала Олена з батьками 13-літньою дівчиною 1907 року. Два роки помагала батькам на фармі в Ґімлі, Ман. Опісля родина переїхала до Вінніпегу, коли батько почав працювати на залізниці.

„Я ходила з мамою на роботу до фармерів — згадує Олена — і заробляла по 50 центів на день".

1910 року Олена одружилась з Пантелеймоном Венгром і скоро по цьому молоде подружжя виїхало до Форт Вілліяму (теперішній Тандер Бей) в Онтаріо. Чоловік Олени вже працював на залізній дорозі форменом.

Наближення до громадської праці почалось аж у Су Сен Мері, Онт. Тут подружжя Венґрів відкрили 1915 року крамницю споживчих товарів та книгарню. Обидвоє включились в початкову громадську працю при будові Українського Народного Дому. Поруч радісних почувань у будові громадського життя довелось їй тут вперше зазнати гірких розчарувань, коли товариством та будинком Народного Дому опанували комуністи повернувши на Робітничий Дім. Це був для Олени та її родини перший удар, бо всі вони любили Церкву та Просвіту.

В 1922 році Олена з дітьми виїхала до Торонта і там записалась до жіночого товариства ім. Кн. Ольги при Народному Домі, де гуртувалась також Українська Греко-Православна Церква. Ця громада опісля перенеслась до свого будинку на Бетерст вулиці. Олена працювала в цьому жіночому товаристві, одному з відділів Союзу Українок Канади та для Церкви.

Виндзор, до якого Олена Венґер прибула з дітьми 1932 року залишився місцем її осідку дотепер. Тут вона знов шукала свого рідного середовища, й її до себе пригорнула „Просвіта" при якій гуртувалась громада Української Греко-Православної Церкви ,жіноче товариство, відділ Союзу Українок їм. Лесі Українки. Тут Олена Венґер своєю активною працею, своїми зацікавленнями громадськими справами здобула собі пошану та занимала місце у проводі, свого часу була головою відділу ім. Лесі Українки. В громадській праці поруч себе завжди йдуть успіхи й невдачі — Олена вміла по материнськи їх стрічати і лагодити. Олена Венґер уміла дивитись на громадську активність під кутом зору „ми". Ось як вона оповідає про це:

„Коли почалась будова церковного будинку православної громади Св. Володимира в Іст Виндзор 1937

року на Семінол і Гікорі, ми всі, старі і молоді, члени церковної громади, „Просвіти", Лесі Українки і СУМК-у ім. Гетьмана Мазепи, взялися завзято до праці і спільно збудували церковний дім, а пізніше церкву. Спільно сплатили довги, спільно вели як церковно-релігійну так і культурно-освітню й виховну працю нашої молоді"...

В родинному житті Олена Венґер, як мати пережила трагічну смерть своєї дочки, яка згинула у випадку. Тепер, у віці 87 років, вона є в церкві сестрицею, відвідує хворих та є невтомною дорадницею поруч молодших членок у відділі ім. Лесі Українки. Бажаємо їй вдоволення з плодів її довголітньої громадської праці.

Приятелька

ВАША ПЕРЕДПЛАТА?!

Ви могли забути про неї!

Дорогі Читачі — нам всім ходить про те, щоб наш журнал виходив на час і не мав фінансових труднощів. Тому ми просимо Вас, як одержите це число — оберніть і погляньте на останню сторінку на наліпку з Вашою адресою. Якщо Ваша передплата виходить, то будьте ласкаві вислати її завчасу, щоб вона була заплачена рік наперед.

Поштовий уряд того вимагає, бо в іншім разі ми доплачуємо пошту до кожного примірника, якщо адреса показує, що передплата вигасла.

Ми воліємо не висилати упімнень, бо вони також получені з видатками. А це Ваші гроші.

Пам'ятаймо, що лише читачі передплатники є найсильнішою базою нашого журнала.

Адміністрація „Променя"

КВІТИ НЕЗАБУТНІМ

На свіжу могилу доброго друга, Федора Хомишина Ковальчука, який у сні відійшов у ліпший мир 18 вересня 1982 р. в Ст. Кетеринс, складаємо $15.00 на нев'янучий вінок.

І. та М. Безпечні

— — — — —

У ДОРОГУ ПАМ'ЯТЬ

У місті Торонто, 4-го жовтня 1981 року, упокоївся в Бозі, на 72-му році свого трудолюбивого життя, бл. п. Василь Партемович Мельник. Покійний був довголітним активним членом Собору Св. Софії в Монтреалі. Він довгий час був секретарем ТУС, Канадського Легіону ім. Мазепи і Взаїмної Помочі; був інструктором СУМК-у, постійно співав в церковному хорі і був відданий добросовісний учитель в рідній та державній школах та членом багатьох організацій.

У першу сумну річницю, у світлу пам'ять найдорожчого незабутнього Чоловіка, Батька і Дідуся, родина складає нев'янучий вінок $25.00 на журнал „Промінь".

Дружина Галина Мельник,
дочки — Христина і Лариса з родиною.

— — — — —

У світлу пам'ять пок. мужа Корнила Редкевича, кладу в'язочку незабудьків на його могилу на засилаю $10.00 на „Промінь". Покійному вічна пам'ять.

Дружина К. Редкевич,
дочка Оля Просер,
син д-р Зеновій,
внуки і правнуки, Монтреал

— — — — —

Кладу китицю нев'янучих квітів у світлу пам'ять моєї дорогої сестри Катерини Третяк, яка упокоїлась 1981 року в м. грудні, засилаю $10.00 на журнал „Промінь".

Сестра Докія Осатенко,
Мейпл Ридж, Б. К.

— — — — —

У світлу пам'ять моїх дорогих рідних: мужа Василя Бевша — упокоївся 20 жовтня 1963 р., сина Віктора Бевша — упокоївся 8 лютого 1974 р. і брата Петра Стрижовця — упокоївся 1 вересня 1979 р. В переживаннях я завжди у своїм серці зберігаю найкращі думки про моїх дорогих. А в їх незабутню пам'ять складаю $25.00 на журнал „Промінь".

Таїсія Бевш-Копил, Торонто

— — — — —

Кладу китицю червоних троянд на свіжу могилу мого дорогого сина Юліяна Романка, який так несподівано покинув нас — упокоївся на 54 році свого життя 6 жовтня 1982 року залишивши у глибокому смутку дружину Марусю, маму, дочок Катрусю і Петрусю та сестру Воробець. У світлу пам'ять покійного складаю $25.00 на журнал Промінь".

Мама Анна Романко

— — — — —

У дорогу і незабутню пам'ять добродійки Ольги Савчук і добродійки Катерини Самець кладу китиці нев'янучих квітів і дарую $20.00 на журнал „Промінь".

Добр. Софія Стратійчук, Вінніпег

WHY UKRAINIAN STUDIES...

he has the proper credentials. If we are ever going to succeed in getting Western scholars and Western public opinion to understand that Cossacks were not Russian, except when forced to make such acknowledgement at the point of a sword, or that the Kievan state was not a Russian state, or that the Ukrainian language is not a dialect of the Russian any more that it was of the Polish, or that not everyone who lives in the Soviet Union is Russian any more than everyone who lives in the United Kingdom is English, or that the Ukrainian nationalists of the twenthieth century are not fascists any more than any other colonial peoples triving for their independence are fascists — then we must have a sufficient number of recognized scholars with a sufficient amount of research and published support to be able to counter these overwhelmingly one-sided views of the situation in Western Europe. It is that kind of an aim, based upon the efforts of individual scholars, that motivates all who promote the case for Ukrainian studies at advanced levels.

You may not realize it but each of you is a proxy for perhaps a million others less privileged and less fortunate. Your parents may have stayed in the Soviet Union and might have starved in the 1930s along with six million other Ukrainians, or they might have been drafted into the Soviet army in the Second World War and gassed along with six million Jews and countless others. If your parents had not chosen to emigrate to Canada you could still be in the Soviet Union and perhaps be commited to an insane asylum for your expression of dissent. Or your parents might have emigrated to the United States, and you might have been drafted into the U.S. army and killed in a Viet Cong ambush or roasted in a mistaken napalm bomb raid. Some Ukrainians emigrated to Brazil. You might have been born in northern Brazil where one half the children die before age one and the rest have a life expectancy of thirty-one years. But you were not, and now there is so much for which to be grateful. Why not make the most of your opportunity by supporting Ukrainian studies where they count the most?

Reprinted from Review, October, 1980

Втрату грошей завжди можна надолужити, втрату часу — ніколи.

ПОМ'ЯНУЛИ В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

В неділю, 18 липня ц. р., в українській православній церкві св. Володимира в Гамільтоні рідні, друзі й парафіяни у своїх молитвах та на поминальному обіді відзначили першу річницю смерти бл. пам'яті Петра Маєвського.

Ще перед початком Служби Божої серед присутніх парафіян і прихожих у церкві помітні обличчя гостей — це друзі Покійного приїхали з віддалених міст Канади й Сполучених Штатів вшанувати пам'ять свого товариша і помолитися за спокій його душі.

Служба Божа в прекрасно оздобленій церкві, гарний спів церковного хору, Апостола читав оперовий співак Леонід Скірко, все це створювало у вірних молитовний настрій і разом із тим жаль, що Покійний, який так багато зробив для церкви, зокрема для її оздоблення іконописом та ківотами, не дожив того, щоб тепер подивляти красу рідної православної святині.

Після Служби Божої всі присутні в церкві лишилися на Панахиду по Покійному, яку, як і Службу Божу, відслужив настоятель церкви о. Микола Равлюк. „Вічная пам'ять", витиснула не в одного з молящих сльозу жалости за порівняно молодого ще Петра Маєвського, якого рік тому, після тяжкої і тривалої хвороби, покликав до себе Всевишній.

В церковній залі сестриці церкви приготували поминальний обід, на якому було 125 присутніх. Поминальним обідом керував шваґер Покійного п. Микола Нечай, який коротко нагадав присутнім, що Покійний народився 1918 року на Катеринославщині в селянській родині, разом із батьками зазнав переслідування большевицькою владою, в Другу світову війну попав у німецький полон, після звільнення з якого відмовився повернутися в поневолену Україну. В 1947 р., в таборі переміщених осіб, одружився із Зінаїдою Щеґель. В 1949 р. виїхав на працю за контрактом у Канаду, після відроблення якого і приїзду до нього з Німеччини дружини з сином — зажив вільним, повним творчости життям.

Після цього промовляли, згадуючи Покійного, Михайло Смик, з яким Покійний ділив горе в німецькому

полоні. Голова Екзекутиви Товариства Українців Самостійників східньої Канади п. Іван Кубрак згадав Покійного як працьовитого й чесного християнина та безкомпромісового українського патріота - самостійника, якого тяжко ким-небудь заступити. Від парафіяльної громади промовляла пані Варвара Логин, директор парафіяльної школи українознавства, яка згадала, що крім праці в церковній громаді, Покійний на протязі дванадцяти років був директором школи в Етобіко, а останні роки й членом Президії Шкільної роди КУК в Торонто. Пані Логин закликала присутню молодь, зокрема Володимира, сина Покійного навчатися, щоб пізніше своєю працею заступити батьків, які відходять від нас.

Всі, хто промовляв на обіді, висловлювали співчуття вдові по Покійному п. Зінаїді Маєвській і всій присутній рідні.

Поминальний обід закінчив молитвою настоятель церкви о. Микола Равлюк.

Після обіду рідня Покійного, хор, друзі і деякі парафіяни поїхали на цвинтар, де о. Равлюк посвятив гарно споруджений пам'ятник на могилі Покійного.

Вічна йому пам'ять!

У треті роковини упокоєння дорогої дружини, мами, баби і прабаби, бл. п. Василини Никіфорук, яка відійшла від нас 19 листопада 1979 р., як нев'янучий вінок у її світлу пам'ять складаю $20 на журнал „Промінь", якого вона цінила й дуже любила читати.

Пам'ять про неї завжди з нами.

Муж Андрій Никіфорук з родиною,
Норт Бетлфорд, Саск.

— — — — —

Кладемо нев'янучий вінок на свіжу могилу бл. п. сестри Марії, яка упокоїлась 18 лютого 1982 р. у Вікторії, Б. К. у її світлу пам'ять складаємо $20.00 на журнал „Промінь". Покійній вічна пам'ять.

Сестра Дарія і шваґер Павло Ортинські з родиною,
Канора, Еаск.

У треті роковини смерти нашої дорогої мами, бл. п. Василини Никіфорук, яка упокоїлась 19-го листопада 1979 р. в Норт Бетлфорд, Саск., замість квітів на могилу, засилаю $25.00 на журнал „Промінь".

Син Стефан і невістка Юлія Никіфоруки

— — — — —

Членки відділу ім. Лесі Українки у Вотерфорді, Онт. складають нев'янучий вінок на свіжу могилу добр. Катерини Самець, яка упокоїлась 21 серпня 1982 р., у світлу пам'ять покійної складаємо $15.00 на журнал „Промінь". Покійній вічна пам'ять.

Оля Андрушко, голова
Рузя Галик, секр.

Один набутий досвід важніший за сім розумних порад.

РІЧНІ ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

ВАНКУВЕР, Б. К.

ВІДДІЛ ім. ЛЕСІ УКРАЇНКИ ЗА 1981 РІК

Річні збори відділу відбулись 29 листопада 1981 р. в Українській Православній авдиторії. Після Служби Божої о. митрат Ю. Туржанський відправив Панахиду за спокій душ спочилих членок відділу. Подано перекуску, яку приготував соціяльний комітет на чолі з пані Марією Стівенс. Після перекуски відбулись короткі місячні збори.

Річні збори відкрила голова відділу Лелія Митрук о год. 1-ій по полудні в присутності 47 членок. Отець Юрій Туржанський провів молитву та хвилиною мовчанки вшановано покійних членок.

Головою зборів була Лелія Митрук, секретаркою Галя Загоруйко. Фінансова секр. Марія Вакалюк прочитала імена повноправних членок за 1981 р. Пані Лелія Митрук покликала до звітів заряд та голів всіх комітетів.

Впродовж 1981 відділ мав 8 місячних зборів та 6 засідань управи та комітетів. Культурно-освітний комітет на чолі з пані Г. Загоруйко приготовив концерт в честь нашої патронки Лесі Українки, з чого прихід переслано на журнал „Промінь". На кожних місячних зборах освітний комітет старається виголосити доповідь на різні цікаві теми. Відділ щороку влаштовує весняний чай з відповідною програмою. В червні місяці влаштували „Обід членок", яким цього року зайнялась уступивша голова пані Емілія Чуйко й який відбувся дуже успішно. Наш відділ дає фінансову допомогу СУМК-івцям і дітям рідної та недільної школи. Членки Мистецького ком. головою якого є пані С. Стасюк мали виставу і випродаж писанок в більших осередках Ванкуверу та околиці. За ініціятивою добр. З. Туржанської було зорганізовано „Вишивальний гурток", де наші жінки і дівчата вчились вишиття, гаптування та різні стіби. Членки беруть участь у Церковному хорі, а сестрицтво дбає про чистоту і порядок в церкві. Наш відділ бере активну участь в Льокальній Раді Жінок, дуже близько співпрацює з Провінційною Екзекутивою на Брит. Колюмбію, якої головою є членка нашого відділу пані Олена Дзюбенко. Соціяльний ком. з пані М. Стівенс завжди бере на себе обов'язок в продажу Великоднього печива, спільного свяченого, Святої Вечері, храмового свята та різних інших підприємств. Успіх праці нашого відділу до деякої міри треба признати голові нашого відділу пані Лелії Митрук, яка є головою-провідницею нашого відділу вже впродовж сім років й яка ніколи не відмовляється допомогти, коли ми звертаємось за порадою. Куховарська книжка, видання нашим відділом, є під доглядом пані Н. Трофаненко. З приходу „Куховарської книжки" відділ цього року купив дзвони до нашої церкви в сумі 9,079.50 долярів. Виповнили бюджет до централі на 1981 р.

Пожертви відділу на 1981 рік — „Промінь" $405.00, базар — $76.31, СУС, СКВУ, С.У.К. — $275.00, СУМК — $100.00, Українська школа — $50.00, Дитячий шпиталь — $10.00.

Фінансовий звіт відділу: перенесено з 1980 р. — $3,634.96, приходи за 1981 р. — $5,297.56, розходи за 1981 р. — $4,881.54, в касі лишилось — $4,050.98.

Управа відділу на 1982 рік: голова — Лелія Митрук, уступивша голова — Емілія Чуйко, 1-ша заст. голови — Ситнія Мащак, 2-га заст. голови — Анна Мануша, кореспонденційна секр. — добр. З. Туржанська, рекордова секр. — Л. Карпінська, англомовна секр. — С. Стасюк, касирка — М. Вакалюк. Культосвітній комітет — Н. Михайловська, Г. Загоруйко, О. Мельник, М. Ременда, добр. З. Туржанська. Референтка „Променя" — М. Ременда. Мистецтво — С. Стасюк, Л. Митрук, А. Мануша, Д. Смит, Г. Загоруйко, С. Шомей, Н. Михайловська, С. Катник, Р. Катон, Н. Заведюк, М. Буряник-Мисак. Рідна школа — Лідія Гузик. Недільна школа — Одарка Соджонки. Куховарська книжка — Н. Трафаненко. Льокальна рада жінок — Л. Митрук, Г .Токарик. КУК — Г. Токарик, Л. митрук, М. Вакалюк, Н. Воробець — заступниця. Бібліотека і архіви — О. Мельник. Контрольна комісія М. Стівенс, Н. Воробець, М. Буряник-Мисак. Соц. ком. — М. Стівенс — голова, членки — С. Шульган, О. Козій, Н. Стоцька, М. Микіцей, А. Лайтгарт, М. Березяк, А. Рудник, К. Бабійчук, М. Ахтемійчук, О. Мельник. Амнесті Інтернешонал — О. Соджонки. Кухарки — К. Громик, Н. Трафаненко, до помочі — М. Гаврищук, Юлія Лю, А. Лайтгарт, С. Мащак. Сестриці — М. Кульба — голова, членки — Джін Твердун, Н. Стоцька, М. Гаврищук, Л. Митрук, В. Маскаль, Уляна Гомола, Марія Стасів, А. Лайтгарт. Відвідування хворих — А. Бойчук — голова, Джін Твердун, Марія Гаврищук. СУМК — Дорис Смит.

Людмила Карпінська, рек. секр.

РАДВЕЙ, АЛЬБЕРТА

ВІДДІЛ ім. ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Річні збори відділу відбулися 6 грудня 1981 р. в Українському Народному Домі. Присутніх членок було 11. Голова відділу Вероня Чорна відкрила збори молитвою. Головою зборів була Анна Боєчко. Звіти з річної діяльности т-ва здавали: голова — Вероня Чорна, касирка — Одарка Юрків. Контрольна комісія: Ольга Венґер, Леся Торончук. Церковне сестрицтво — Анна Боєчко. Господиня — Наталка Палічук.

Діяльність товариства: членки працюють при церкві і Народному Домі. Приготовили Різдвяну Святу Вечерю і спільну коляду. Членки приготовляють перекуску під час зборів та після кожного Богослуження, приготовляють похоронні обіди. Святкували День Подяки та храм у нашій церкві. Приготовили пирогову вечерю й видали одне весільне прийняття.

Заряд т-ва на 1982 рік: голова — Вероня Чорна, заст. голови — Оленка Онищук, секретарка — Марія Снайчук, касирка — Одарка Юрків. Контрольна комісія: Ольга Венґер, Леся Торончук, Церковне сестрицтво — Анна Боєчко, Параня Римар, Анна Базяк. Господині: Наталка Палічук, Ольга Венгер, Леся Торончук.

Відділ бажає редакції журнала „Промінь" найкращих успіхів.

Марія Снайчук, секр.

ЕДМОНТОН
ВІДДІЛ ІМ. КН. ОЛЬГИ

Річні збори жіночого т-ва ім. Кн. Ольги при церкві Св. Михаїла відбулися 6 грудня 1981 р. Присутніх членок було 31. Після відкриття зборів пані Л. Король прочитала протокол з минулих річних зборів. Пані С. Павлюк прочитала фінансовий звіт.

Приходи в 1981 році — $15,139.06, розходи — $12,356.74, в касі лишилось — $6,026.54.

Після цього звіти з своєї діяльности здали комітети: бінговий — пані М. Ангел, пані М. Зенич і пані Д. Татарчук; сестриці від церковного комітету, пані Н. Савчук; добродійний — пані Г. Репка.

Звітували референтки: журнала „Промінь" — пані Д. Воронюк, бібліотеки — пані Ф. Терновець; репрезентантка Інституту Св. Івана Г. Репка, рідної і недільної школи — пані С. Веземірська, СУМК — С. Веземірська, друга заступниця голови, пані Г. Михальчук.

Звіт голови, пані Ф. Терновець: Відбулось 8 місячних зборів. Членки відділу приготовили сім похоронних обідів, Йорданську Святу Вечерю, спільне свячене, храмове свято, двоє пущень, новорічну забаву, чотири перекуски на церковних зборах, 2 базари, помагали у провінційному чаю. Добр. комітет приготовив десять кошиків на Великдень для старших.

Відділ святкував 20-річчя свого заснування, влаштували два концерти — День Матері і Св. Миколая. Членки виховного комітету ходили з дітьми української школи і сумківцями колядувати, писали писанки і пекли паски з дітьми. Видали сніданок для дітей під час сповіді, помагали на „день спадщини" та на „Український день". Відділ постійно опікується рідною школою, недільною та сумківцями. В нашому товаристві є 62 членки.

Пожертви: на місцеву нашу церкву $4,000.00, книгарню у Форт Едмонтон — $125.00, журнал „Промінь" — $100.00, сумківський хор — $200.00, статую піонерської жінки — $300.00, школу у Вінфред Стюард — $200.00, посуд до церкви — $2,000.00.

Заряд відділу на 1982 рік: Голова — Роза Рогоза, заст. голови — Ж. Зотик, С. Воземінська, секретарки — Л. Король, О. Зачернюк, касирка — С. Павлюк.

Комітети: шкільний — С. Воземірська, Н. Озипко, О. Хіжак; недільної школи — добр. Д. Семотюк; церковний — Н. Савчук, М. Ангел, О. Хіжак; бінговий-добродійний — Г. Рипка, Ж. Зотик; телефони — Д. Воронюк, М. Зачернюк, А. Бонк; базаровий — М. Зінич, М. Ангел.

Референтки: журнала „Промінь" — Д. Воронюк, бібліотеки — Ф. Терновець, культосвіти — Анна Звоздецька і Ж. Васильців.

Контрольна комісія — С. Крикун, Г. Климчук, М. Попович.

Ф. Терновець, голова
О. Зачернюк, секр.

ГРИМЗБІ, ОНТ.
ВІДДІЛ КНЯГИНІ ОЛЬГИ

Річні збори нашого відділу відбулися 26 січня 1982 р. в церковній залі. Збори відкрила голова Марія Бурак та попросила отця З. Ревка провести молитву. По молитві хвилиною мовчанки вшановано пам'ять покійних членок. Збори внесли, щоб голова Марія Бурак була председницею зборів і секретаркою вибрана Стефанію Шпитковську. У своїм привітальнім слові голова подякувала зарядові й всім членкам за їх щиру співпрацю при відділі.

За рік наш відділ мав: 1 надзвичайні збори, 5 місячних зборів, членки приготовили Святу Йорданську вечерю, в місяці лютім влаштували Свято Героїнь з Панахидою і скромним концертом. Підчас посту приготовили вечерю на місію, сніданок для шкільних дітей після сповіди. Мали продаж великоднього печива та писанок, спільне свячене, храмове свято, прийняття для Тараса Удода, обід на День Подяки а опісля святкували Свято Книжки. Приготовили 2 поминальні обіди. Сестриці постарали матеріял до церкви застеляювати підчас посту. Жіноче товариство купило подарунки матурантам та помагали фінансово рідній школі на Свято Миколая.

Відділ вислав делеґаток: М. Бурак і П. Бойчук на Окружний з'їзд в Лондоні, М. Бурак на 50-літній З'їзд СУМК в Едмонтоні, М. Бурак і М. Нечай на пров. з'їзд до Гамільтону. М. Бурак до Торонта на відкриття Музею, Східньої Філії. Наш відділ склав пожертви: $35.00 на ортаінзаційний фонд С.У.К. в Лондоні, $300.00 нашим сумківцям на подорож до Едмонтону на 50-літній ювілей С.У.М.К., $50.00 на організаційний фонд С.У.К. в Гамільтоні, $200.00 на спровадження української дівчини з Европи, $100.00 на відкриття Музею Східньої Філії в Торонті.

Фінансовий звіт дала фін. секретарка Мирослава Шпитковська: Приходи — $2,342.09, розхід — $2,616.05, перенесено з 1981 р. — 1,036.00, остається в касі на 1982 р. — $762.04.

Управа відділу на 1982 рік: Уступивша голова — Марія Бурак, голова — Стефанія Шиян, заступниця — Стефанія Шпитковська, секретарка — Валентина Яворська, фін. секретарка — Мирослава Шпитковська, касирка — Марія Василечко.

Сестриці — Павліна Бойчук і Марія Гусак. Культурно-освітня референтка — Марія Нечай. Опікунка хворих — Ольга Гусак. Комітет телефону Віра Ткаченко. Контрольна комісія: Віра Ткаченко, Ольга Гусак, Валентина Озимчак.

Отець Ревко на прохання голови М. Бурак склав подяку всім за працю і просив Бога щоб дав нам сили для дальшої праці. Голова громади Роман Шпитковський подякував жіночому товариству за їхню працю, бо без жіночих рук наша громада і наша церква неможе існувати.

Стефанія Шпитковська, секр.

СПОМ'ЯНУЛИ ПОКІЙНИХ
Брентфорд, Онт.

Пані Параскева Гуцул з Брентфорду, Онт. замовила Заупокійну Панахиду за своїх спочилих: чоловіка Максима, синів Андрія та Василя і за всіх інших рідних померлих зі своєї родини.

Панахиду відправив о. Степан Гуцуляк, настоятель Української Православної Церкви Св. Михаїла в Брентфорд, Онт. У присутності пані П. Гуцул, її двох доньок з чоловіками, трьох внуків та двох правнуків, у суботу 18-го вересня 1982 р.

У пам'ять спочилих пані П. Гуцул з родиною жертвує $20.00 на пресовий фонд „Променя".

Нехай Господь Бог збереже покійних у Своїх оселях, а пам'ять про них буде вічною.

о. С. Г.

БЛ. П. АННА ДРУЛЬ
Торонто, Онт.

В неділю, 16 травня 1982 р. в шпиталі св. Йосифа в Торонто, упокоїлась бл. п. Анна Друль, дорога мама, бабуня і прабабуня.

Народилася Анна, 20-го лютого 1898 р., в селі Постолівка, на Зах. Україні. До Канади прибула однорічною дитиною, разом зі своїми батьками у 1899 р. Родина оселилася на фармі, біля містечка Мензі, Ман.

Анна одружилася з Олексою Друлем та поселилась на власній фармі в тій же околиці. Обоє були релігійні і національно свідомі, піонерами відродження Української Православної Церкви в Канаді.

Поки було збудовано церкву в Мензі, хата Друлів була місцем відправ Богослужень та „готелем" для священиків. Коли збудовано церкву, родина Друлів стала першим активним членом й добродієм, а дім їх і далі служив духовенству як готель.

Поза всіма обов'язками господині, Анна любила співати в церковному хорі та з охотою виступала на сцені в Народному Домі.

За зразкове життя та високу релігійність сусіди шанували подружжя Друлів, а Господь нагородив їх дітьми для продовження роду.

Мали вони чотирьох синів та одну дочку, яких також виховали в національному і релігійному дусі. Вони стали членами Української Православної Церкви.

У 1953 р. родина Друлів переїхала на Схід Канади, і тут Анна повдовіла, — Олекса упокоївся у 1954 р., а один син Михайло загинув у нещасливому випадку в Кірклеид Лейк на праці при будові церкви.

Одруживши всіх дітей, Анна всеціло віддалася праці при церкві. Вона була активною членкою жіночого товариства Союзу Українок Канади, починаючи від 1937 р. в Мензі, а далі в Катедрі св. Володимира в Торонто та при соборі св. Володимира у Виндзорі.

Анна була також мисткинею кухні, завжди допомагаючи при різних потребах в громаді та була на протязі чотирьох років кухаркою на оселі „Київ". Її лагідна вдача зближувала з людьми, чим придбала собі численних приятелів. (Анна любила молодь, за що їм вона завжди відповідала любов'ю). Особливо любила вона своїх внуків та правнуків.

Анна відійшла у вічність на 84-му році трудолюбивого життя.

Першу Панахиду відслужив, разом із хором о. Михайло Боднарчук з церкви св. Димитрія в Лонґ Бренч. Другу Панахиду відправили оо. Юрій Ференсів та Петро Бублик — настоятелі Катедри св. Володимира в Торонто.

У середу 19 травня, тіло Покійної було перевезено до катедри, де відслужено Чин похорону. Служили отці: Ю. Ференсів, Дмитро Фотій, Петро Бублик та Віталій Метулинський з Ошави, Онт. Прощальне слово виголосив о. Ю. Ференсів. Пізніше тіло покійної Анни перевезено на цвинтар „Проспект" і поховано біля її мужа.

Всіх присутніх було запрошено на поминальну трапезу, господарем якої був о. В. Метулинський. Багато людей висловило співчуття родині та згадали її добрим словом.

Від духовенства промовляв о. протопресв. Д. Фотій, від Інституту св. Володимира й катедри св. Володимира промовляв п. Василь Керелюк, від С.У.К. відділ кн. Ольги — голова пані Марія Божик, від Сх. Екзекутиви С.У.К. — заст. голови і приятелька родини, пані Анастасія Бельбас, а від Братства св. Володимира — особиста приятелька покійної пані Михайлина Яніцька.

Старший син Покійної, Мирон, склав подяку отцям, дякові та усім, хто брав участь в похороні, від усієї родини, і молитвою було закінчено трапезу.

Покійна Анна залишила в глибокому смутку синів: Мирона з дружиною Олею, Богдана зі Стефанією, Петра з Наталею, дочку Марію та невістку Анну Антонишин в Манітобі, 11 внуків: Дарусю, Орисю, Михайла, Ґеню, Михася, Тараса, Теодора, Зенона, Віру, Соню, Ореста та 13 правнуків.

Згадують свою сестру Анну, сестри: Анастасія Наталка, Марія Катерина та брати: Іван в Манітобі і Михайло — в Кірклеид Лейк.

Під час поминального обіду присутні склали 50.00 дол. на „Промінь".

Нехай канадська земля буде їй за рідну. Вічна їй пам'ять!

Приятель О. В. М.

* * *

ПОДЯКА

Щиро дякуємо всім отцям за похоронні відправи, дякові, хорові церкви св. Димитрія, труноносцям, відділові С.У.К. кн. Ольги за приготування обіду, всім жертводавцям, що склали пожертви на нев'янучий вінок у пам'ять нашої дорогої мами.

Сини, дочки, невістка, внуки і правнуки

БЛ. П. КАРОЛІНА КОГУТ
Тандер Бей, Онт.

У неділю 4 липня 1982 р., у місцевому госпіталі упокоїлась на 87-мім році свого трудолюбивого життя любляча мати, сестра, бабуня і прабабуня, бл. п. Кароліна Когут.

Народилась Кароліна в Західній Україні, с. Поточиська, городенського повіту. До Канади приїхала 1911 року до міста Форт Вілліяму (тепер Тандер Бей). Того самого року Кароліна вийшла заміж за Костя Когута, який працював у папірні „Ґрейт Лейк Пейпер" компанії.

Виховуючи свою родину вділяла Кароліна свою скромну працю в громадське життя. Належала вона з чоловіком до „Просвіти", що в тих часах була найбільших осередком українського життя. Опісля включилась в члени Церкви Св. Володимира, в члени Взаємної Помочі, жертвуючи на пресу та інші громадські справи.

Чоловік Кароліни Кость Когут упокоївся 1952 року. Тяжко переживала Кароліна трагічну смерть своєї дочки Славки Богонос, яка згинула в автовім випадку й кожного року кла-

ла китицю квітів у її пам'ять через журнал „Промінь". Два сини її померли малими.

Похоронні відправи — Панахиду в похороннім заведенні а св. Літургію в Церкві Св. Володимира відслужив о. П. Змієвський в присутности ближчої і дальшої родини, приятелів та членів організацій.

Залишила бл. п. Кароля Когут в жалобі дві дочки — Тоню Патринюк у Тандер Бей і Олю Стручинську у Давнсвю з родинами, дві сестри — Анну Бойко у Торонто і Стефанію Григоряк у Давнсвю, одного брата в Україні, два онуки і одну внучку, п'ять правнуків.

Вічна їй пам'ять!

„Китицю квітів" — $40.00 склали на свіжу могилу матері почерез журнал „Промінь" Тоня Патринюк і Оля Стручинська.

Приятелька

БЛ. П. АНАСТАСІЯ БЕЛЗЮК

Моринвил, Альберта

Бачимо, що ряди наших піонерів чимраз зменшуються. Чимраз менше між нами тих, що своєю невтомною працею прибувши в цю країну розбудували її до тої міри, що Канада сьогодні є найбагатшою майже країною у світі. Мусимо пам'ятати, що ті наші піонери в голоді та холоді, своїми працьовитими руками впочатках причинились до її росту, головно в західніх провінціях. Одною з таких піонерок була Анастасія Белзюк (в роду Гринчишин).

Народилась вона у 1898 році в селі Звиняч, Чортківського повіту, Зах. Україна. По приїзді до Канади одружилась з Василем Белзюком, який на кілька років прибув раніше до Канади, а були вони близькими приятелями ще зі шкільної лавки. Анастасія була практикуючою православною християнкою, вона була грамотна і родина від самих початків передплачувала „Український голос", „Вісник" а пізніше „Промінь" та важливе то, що вони цікавилися українською пресою. Анастасія була дуже гостинною, завжди рада була у своїй хаті пригостити священиків, що обслуговували церкву Всіх Святих у Федора, Альберта, де Белзюки були членами та багато попрацювали і склали щедрі пожертви на

церкву і Народний дім. Обоє вони гідно виховали трьох дітей своїх, що йдуть слідами батьків, які стараються виховувати в такому ж дусі і своїх дітей.

Бл. п. Анастасія упокоїлася 12 липня ц. р. в Ст. Альберт шпиталі та крім мужа Василя залишила у великому смутку сина Ярослава, дві дочки: Надію з родиною і Віру з родиною, 19 внуків, 9 правнуків і сестру Анну в Україні.

Похоронні відправи відбулися 14 липня ввечорі Парастасом у похоронному заведенні Парк Меморіял, а наступного дня відбулась Заупокійна Літургія в церкві св. Михаїла в Едмонтоні, а хоронили її священики: Григорій Василів і о. Степан Семотюк, дякував М. Піхота. Збірка залишилася на потреби церкви, муж Василь від себе склав на пресу $75.00 на „Український голос", $50.00 на „Вісник" та $50.00 на „Промінь".

Поминальний обід відбувся в церковній авдиторії приготовлений Жіночим Товариством. По обіді о. Семотюк попросив до слова голову громади з Федора, п. Петра Маґеру, який склав співчуття засмученій родині. А тому, що були інших національностей присутні, то син Ярослав говорив англійською мовою. На кінець муж Василь з великим жалем сказав, що він втратив вірну дружину і приятельку, з якою прожив щасливо 54 роки. Молитвою закінчено цю трапезу.

Вічна їй пам'ять!

О. В. Г.

* * *

ПОДЯКА

По втраті дорогої дружини, мами і баби, висловлюємо щиру подяку отцям за похоронні відправи, дякам і співакам, жіночому т-ву за приготування похоронного обіду, похоронному заведенню Парк Меморіял за солідну обслугу, труноносцям, п. П. Маґері за прощальне слово і всім тим, що так громадно прибули на похорон. Хай всіх Вас Господь нагородить своїми щедрими ласками.

Василь Белзюк з дітьми і внуками

ФЛИН ФЛОН, МАН.
ВІДДІЛ ім. ДОНЬКИ УКРАЇУИ

Річні збори товариства відбулися 2 листопада 1981 р. Звіт діяльности здавали на зборах членки заряду та комітети. Т-во складається з 8 членок. В році 1981-шім відбулось 10 місячних зборів.

З освітньої праці відділ відсвяткував роковини Лесі Українки відповідною програмою. Членки влаштували випродаж великодного печива і писанок, що їх членки самі писали на вечірках по домах членок. Т-во займається приготовленням спільного буфетного обіду після кожного Богослуження, що відбувається у нас раз на місяць.

Комітет добродійної праці відвідує хворих, дарує квіти побажань членам вдома і в шпиталі. Т-во опікується літньою забавою для дітей та іншим на літній оселі місцевої громади біля озера. Відділ влаштував різдвяну забаву для членок, на якій вручено нагороди трьом членкам, які впродовж року були присутні на кожних місячних зборах. Комітет сестриць доглядає за порядком у церкві.

У 1981 році відділ склав пожертви на такі цілі: нашу місцеву церкву, „Промінь", Музейну фундацію. Прибутки т-ва за 1981 рік: 343.08, видатки: 328.85.

Заряд відділу: голова — А. Тодощук, заст. голови — П. Мендро, секретарка — Р. Малюта, касирка — М. Скварчук. Добродійний комітет: П. Мендро і М. Скварчук. Контрольна комісія: Д. Скварчук, Ґ. Ясенчук, А. Форчівська. Господині: Д. Скварчук, Ґ. Ясенчук. Гостинність — П. Мендро, архів — Р. Малюта.

Р. Малюта — секретарка

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Анна Підлипна упокоїлась в Бозі в Давфинській лікарні в суботу 1-го травня 1982 р. проживши 82 роки свого трудолюбивого життя. Народилася Анна в родині Романа Гладія і Марії роду Цюник 19-го серпня 1899 р. в селі Залісся, Борщіського повіту в Західній Україні.

Анна вийшла заміж в 1921 році, за Василя Підлипного. Не довго довелось Анні втішатись подружнім життям, бо в році 1923 її муж Василь Підлипний, залишив її і 6-ти місячного сина Петра в рідному селі, а сам виїхав до Канади шукати кращої долі для своєї родини.

Заробивши трохи грошей Василь спровадив свою дружину Анну і сина Петра. Поселились у Слейтер, Ман. Анна вписалася в члени Народного Дому ім. Івана Франка і брала участь в культурно-освітній праці. До року 1935 доглядала велику бібліотеку, яка в той час вартувала понад тисячу долярів. Перечитувала всі книжки, бо любила читати. Любила працювати в аматорському гуртку, який підготовляв вистави.

В році 1933, в Слейтер організовано жіноче товариство, в якому Анна активно працювала від його заснування.

В році 1935 Анна з мужом Василем і сином Петром, переїхали на фарму в околицю Давфин, а в році 1949 переїхали на постійно до містечка Давфин. Тут Анна Підлипна, вписалася до відділу Союзу громади Св. Юрія.

Ще в Народному Домі і в старій церковці, Анна віддано працювала довгі роки. Вона так щиро брала до серця свої обов'язки, що завжди спішила до громадської праці, бо цю працю уважала своїм обов'язком перед Богом і українським народом. Щиро працювала і при будові нової церкви і прикрашувала її. В Давфині вона також доглядала бібліотеку, учила дівчат вишивати і писати писанки. Від самого початку впродовж кільканадцяти років Анна працювала для Фестивалю.

З рамени Союзу Українок вона довгі роки відвідувала хворих в шпиталі. Завжди працювала при приготуванні обідів чи прийнять з нагоди різних оказій. Анна довгі роки працювала для своєї церкви, жіночого т-ва, за що нагороджено її почесним членством Союзу Українок Канади і Громади Св. Юрія в Давфині. Була щирою працівницею взагалі для суспільства, де тільки проживала. Від першого числа „Променя" була пильною читачкою і передплатницею.

Залишила в глибокому смутку мужа Василя, сина Петра, 3 внуки і 3 правнуки. Прожила в найкращому подружньому житті 60 років, як для родини своєї і для спільноти Канади вона залишила довго тривалий і добрий спомин. Було багато квітів на похороні що при великому числі учасників відбувся з церкви Св. Юрія в Давфині, у вівторок 4-го травня 1982 року. Заупокійну Службу Божу служив о. Є. Труфин. Обов'язки дяка — виконували: пп. Г. Клапоущак, І. Сторожук і Ф. Швець. Почесну сторожу держали з прапором С.У.К.: пані Р. Грицай, М. Андрейчук, Анна Чайковська, Анна Клапоущак і М. Маюк, на переміну під час Служби Божої. Також зо свічками були майже всі членки відділу ім. Лесі Українки. Довга валка авт супроводила до місцевого цвинтаря, де спочило тіло трудящої християнки — відданої працівниці українського народу. На цвинтарі промовляла п. Марія Андрейчук від відділу ім. Лесі Українки. Опісля відбувся поминальний обід в Українській Православній Авдиторії, на якому промовляла її посестра Анна Клапоущак. Від родини промовляв п. Федір Чайковський, довголітній приятель. На кінці промовляв о. прот. Є. Труфин. Попрощали в гідний спосіб нашу дорогу Анну Підлипну! Нехай Всевишній Господь учинить Їй вічную пам'ять! А серед нас позоставших добра згадка про її життя серед нас, як родини, і великої родини Союзу Українок Канади і громадян — вірних нашої рідної Православної Церкви в Канаді, зокрема громади Св. Юрія в Давфині.

Родина передала на спомин цієї сумної події скромний дар на церкву як і присутні учасники похорону.

Вічна їй пам'ять!

Приятель

* * *

ПОДЯКА

Почуваємось до християнського обов'язку скласти щиру подяку учасникам Похорону бл. п. Анни Підлипної — за квіти, Жіночому товариству ім .Лесі Українки з Давфин, Ман. за взірцеву прислугу на Похороні, за приготовання і видачу обіду в авдиторії, вислови співчуття — пп. Марії Андрейчук, Анні Клапоущак, п. Федорові Чайковському, Всеч. о. прот. Є. Труфину, дякам: Г. Клапоущакові, І. Сторожукові і Ф. Шевцеві, та хористам, що служили як під час Панахиди-Літії в Похоронному заведенні Стрільчука-Вутчишина в Давфин, Ман. за Заупокійну Службу Божу в її пам'ять, за слова і картки співчуття, що надіслали різні організації, від Громади Св. Юрія, окремих осіб, Похоронному заведенню Стрільчука, особливо п. Ярославові Дутчишину, за чемну і взірцеву услугу, тим що несли домовину: Н. Маранчук, Степан Колісник, Віктор Фуркало, Федір Фуркало, Іван Колісник і Мирослав Гладій. Хай Господь всіх Вас держить в Своїй ласкавій опіці!

Горем прибиті і в глибокому смутку

— муж Василь,
син Петро, внуки
та правнуки

Просимо додати:

До річного звіту відділу ім. кн. Ольги, Лондон, Онт., надрукованого в ч. 6 з червня на ст. 26 додати до складу управи: перша заст. голови пані Катерина Рибка, референтка журнала „Промінь" пані Вікторія Калюжна.

Довкола дому

Стефанія Кульба

БИТОЧКИ З ЧАСНИКОМ

1½ ф. свинини чи телятини (м'якості)
4 зубці часнику
3 яйця
2 ложки масла
сіль і перець
борошно
½ горнятка води

М'ясо помити і нарізати поперек волокон на тонкі биточки, відбити сікачем. Часник потовкти, посолити, поперчити і розвести з пів-горнятка водою. Биточки вмочити в часникову підливу; щільно скласти докупи і залишити в холодільнику на пару годин. Потім обкачати в борошні, вмочити в збиті яйця та смажити на легкому вогні. Посмажені складати у посудину, накрити і всунути до печі на 305° приблизно на годину.

— — —

НАЧИНЮВАНІ ПОМІДОРИ

4 ф. помідорів — середньої величини
¼ горнятка сухариків
¼ горнятка тертого сира-пармесан
¼ горнятка розтопленого масла або маргарини
2 ложки січеної зеленої цибулі (тримбульки)
сіль і дрібка перцю

Помідори помити. Скраяти вершки. Вибрати м'якіш зі середини. Вимішати добре сухарики, сир, масло, цибулю, сіль і перець і начинити тим помідори. Пекти 30 хвилин в печі на 350°. Посипати решту сиром. Подавати.

— — —

ПАСТЕРНАК

Пастернак колись був дуже популярним для наших предків, а чомусь тепер в модерній добі, стратив ту популярність. Подаємо декілька уявних приписів як його приготовляти. Як пастернак не росте в вашім городі його дуже легко можна закупити в майже всіх спожимчих крамницях.

FAVOURITE EGGPLANT

3 medium-size eggplants
4 tablespoons plus 2 teaspoons salt
6 medium-size onions — sliced and separated into rings
7 large cloves garlic — finely chopped
5 medium-size fresh ripe tomatoes — finely chopped
8 tablespoons olive oil
1 cup water
4 tablespoons finely chopped parsley

Cut off stems and slice eggplants lengthwise. Sprinkle with 2 tablespoons salt and let stand at least 30 mins. Repeat with the onion rings. Drain the eggplant and pat dry with a paper towel; rinse the onion rings and pat dry. Combine onion, garlic ad tomatoes in a bowl and sprinkle with 2 teaspoons salt. Pour 2 tablespoons olive oil into a wide-bottomed skillet with a cover. Layer the eggplant and the tomato-onion-garlic mixture, and add 6 tablespoons olive oil and the water. Bring the mixture to a boil, reduce heat, cover and let simmer slowly for 1½ hrs. Sprinkle with parsley and serve at room temperature.

— — —

STUFFED TOMATOES PARMESAN

4 medium tomatoes
¼ cup dry bread crumbs
¼ cup grated Parmesan cheese
¼ cup melted butter or margarine
2 tablespoons diced shallot
1 teaspoon salt
dash pepper

Cut tops off tomatoes. Scoop out part of pulp. Combine crumbs, cheese, butter or margarine, shallots and seasoning. Place about 2 tablespoons crumb mixture in each tomato. Bake at 350° for 30 minutes. Sprinkle with additional grated cheese. 4 servings.

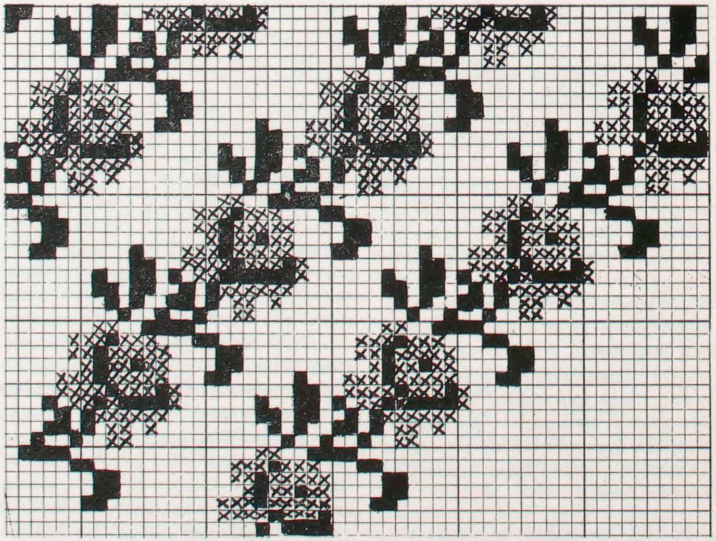

ХРЕСТИКОВИЙ ВЗІРЕЦЬ У ДВОХ КРАСКАХ:
× — червона D.M.C. 316 ■ — чорна.
Музей, Східня Філія
Рисувала Іванна Вахна

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ПРОМЕНЯ”

ЗА МІСЯЦЬ ВЕРЕСЕНЬ

Пані: Емма Верхомин, Люіза Феняк і Лукія Голубіцька в Едмонтоні з нагоди дня уродин і 80-ліття сестри Емілії Пронюк склали $105.00
П-во Володимир і Анна Петріви в Мелфорт — з нагоди свого золотого ювілею 100.00
Пані: Докія Гриньків і Маруся Кестер — дочки Єлисавети Лабюк у Канорі, Саск., привітали маму з днем уродин 100.00
П-во Степан і Марія Гарбус з Саскатуну з нагоди свого золотого ювілею 100.00
Василь Кирилюк, Гамільтон — у пам'ять матері 50.00
Збірка на похороні Анастасії Бельзюк, Морнвил, Альберта 50.00
Зі збірки на похороні Анни Друль у Торонто 50.00
З чайного прийняття Провінц. Екзекутиви Союзу Українок у Ванкувері, Л. Митрук 50.00
Відділ ім. Л. Українки, Виндзор 50.00
Відділ ім. Кн. Ольги в Лондоні — квіти на могили о. і добр. Квасницьких 30.00
Відділ ім. Кн. Ольги, Ґрімзбі, Онт. 20.00
Параскевія Гуцул і родина у пам'ять родини — Брентфорд, Онт. 20.00
Орест Гуйтан, Ст. Томас, Онт. 20.00
Тоня Патринюк, Тандер Бей, квітка на домовину мами Кароліни Когут під час похорону 20.00
Оля Струтинська, Давнсв'ю, Онт. Квітка на домовину мами Кароліни Когут під час похорону 20.00
А. Стандрик, Давфин 20.00
Соня Винничук, Армстронґ 13.00
Комітет оселі Софія, Монтреал 10.00
Анна Стельмащук, Вінніпеґ 10.00
Марія Роско, Мисисаґа, Онт. 6.00
О. Якута, Торонто 6.00
Марія Костецька, Брендон 6.00
Анна Стойко, з нагоди ювілею 50-ліття відділу ім. Л. Українки у Виндзорі 5.00
Граблюк, Ґілберт Плейнс, Ман. 6.00
С. Шпитковська, Ґрімзбі 5.00
Софія Гриник, Едмонтон, у пам'ять Мендика 5.00
М. А. Шпитковська, Бімзвил, Онт. 3.00
Р. Ф. Ватсе, Едмонтон 3.00
М. Гнатюк, Виндзор 3.00
Галя Юськів, Ст. Кетеринс 3.00
Марія Волосевич — Торонто 3.00
М. Бересκі, Монтреал 3.00
Ірина Щіґоль, Канора, Саск. 2.00

Складаємо найщирішу подяку всім тим, що своїми дарами на прес. фонд скріпляють його працю та будують його майбутність.

Редакція і адміністрація

* * *

Звідомляє зі своєї праці референтка у відділі ім. Кн. Ольги в Торонто, д-р Зоя Плітас:

Пані Марія Бура і пані Марія Мудра складають $25.00 на „Промінь”, в подяку пані Марії Божик, голові відділу ім. Кн. Ольги в Торонто, яка запросила до себе жінок, що працювали в кухні, приготовляючи обіди для парафіян. Доходи з тих обідів йдуть на проєкт перебудови оселі „Київ” (влаштування цвинтаря, побудови дому культури та інше). Це проєкт громади Св. Володимира на відзначення 1000-ліття Хрещення Руси-України. В жовтні ц. р. відділ передасть громаді св. Володимира $10,000.00.

* * *

На пікніку в добр. Мінодори і о. Дмитра Фотіїв у їхньому садку в Торнгил на передмісті Торонто, зібралися членки Союзу Українок і деякі парафіяни, около 30 осіб. Після смачної перекуски (кожна щось принесла) Гурток Книголюбів разом з членами культосвітнього комітету влаштували невеличку, але цікаву програму: д-р Г. Янішевська оповіла про справу „Мапи мов світу”, про заслуги інж. Миколи Світухи й перечитала його статтю з „Українського Голосу” „Чи українці здали іспит політичної зрілості?” Потім пані Ніна Козій оповіла свої враження про подорож в Україні. Їхня тура називалася „Стежками Лесі Українки”. Також п. Литвинов читав листи з України. Так дуже приємно і дружньо перевели гості цей пополудневий час у гостинному домі п-ва Фотіїв.

На пропозицію референтки журнала, д-р Зої Плітас присутні склали дар на прес. фонд журнала „Промінь” в сумі $46.00.

ПРИДБАЛИ НОВІ ПЕРЕДПЛАТИ

Єлена Коваль, референтка „Променя” у відділі ім. О. Басарабової в Келгарі 3
Марія Лазарук, Едмонтон 3
Т. Сидоренко, референтка „Променя” у відділі ім. Доньки України в Монтреалі 2
Євгенія Сампара, Скарборо, Онт. 1
Добр. Оля Демчук, референтка „Променя” у відділі Доньки України в Робліні, Ман. 1
Анна Клобукар, Торонто 1
Параскевія Мельник, Бирнабі 1
Юстина Яремій, Доневил, Онт. 1
П. Голик, Ошава, Онт. 1
Ансат. Микитюк, референтка „Променя” у відділі ім. Кн. Ольги в Вернон 1
Українська Книгарня в Едмонтоні, властитель Б. Мельничук 1
Марія Кола, Торонто 1
Марія Погорецька, Стоней Крік, Онт. 1
Галя Рейчиба, Едмонтон 1
Василь Чорней, Вонда, Саск. 1
Анна Горбай, Роблін, Ман. 1
Анна Ластівка, Вернон, Б. К. 1
Гелен Пігурська, Содбури, Онт. 1

Найбільше і найдорожче добро в кожного народу — це його мова, бо вона не що інше, як жива схованка людського духу, його багата скарбниця, в яку народ складає і своє давня життя, і свої сподівання, розум, досвід, почування.

Панас Мирний

P 1-12
HAWRYSH
HAWRYSH
11130-101ST
EDMONTON AB
T5G 2A2
EXP.
7/82

ISSN 0380-2140

РЕДАКЦІЙНИЙ ФОНД ВІДДІЛІВ

в бюджеті за рік 1981 - 82

БРІТ. КОЛЮМБІЯ

Лесі Українки — Ванкувер	$100.00
Лесі Українки — Кемлупс	4.00
Лесі Українки — Принс Джордж	6.00
Ольги Кобилянської — Сурей-Волей	25.00

АЛЬБЕРТА

Лесі Українки — Радвей	10.00
Лесі Українки — Січ-Коломия	2.00
Лесі Українки — Ту Гилс	35.00
О. Басараб — Торсбі	6.00
Лесі Українки — Калмар	2.00
О. Басараб — Егремонт	3.00
Олени Пчілки — Беліс	5.00
Олени Пчілки — Мирнам	40.00
О. Басараб — Васетна	15.00
О. Басараб — Торгилд	10.00
Лесі Українки — Ендрю	20.00
Св. Андрея — Едмонтон	50.00
О. Басараб — Келгари	10.00
Кн. Ольги — Вегревил	15.00
Ольги Кобилянської — Смокі Лейк	10.00
Ольги Кобилянської — Ред Вотер	25.00

МАНІТОБА

Кн. Ольги — Вінніпег (1980)	50.00
Доньки України — Роблін	20.00
Лесі Українки — Овкбирн	10.00
Ольги Кобилянської — Вайта	10.00
Лесі Українки — Форт Френцес	10.00
Лесі Українки — Мензі	25.00
Лесі Українки — Давфин	25.00
Св. Анни — Форт Френцес	25.00
О. Кобилянської — Роза	5.00
Св. Марії — Гарденгон	10.00
О. Кобилянської — Сондавн	10.00
Лесі Українки — Сенді Лейк	10.00
Доньки України — Томпсон	20.00
Лесі Українки — Вінніпег	50.00
Доньки України — Тандер Бей	20.00
Кн. Ольги — Вінніпег	50.00

ОНТАРІО - КВЕБЕК

Лесі Українки — Гамільтон	30.00
Лесі Українки — Виндзор	25.00
Доньки України — Монтреал	30.00
Кн. Ольги — Лашін	15.00
Лесі Українки — Брентфорд	10.00
Лесі Українки — Оттава	25.00
Барвінок — Ошава	25.00
Лесі Українки — Вотерфорд	25.00
Княгині Ольги — Торонто	25.00
Софії Русової — Лонґ Бренч	25.00
Кн. Олььги — Ґрімзбі	10.00
Княгині Ольги — Лондон	50.00

САСКАЧЕВАН

Доньки України — Виниярд	5.00
Олени Пчілки — Йорктон	50.00
О. Кобилянської — Тіодор	3.00
О. Басараб — Гефорд	25.00
Лесі Українки — Редфілд	15.00
О. Кобилянської — Донвел	10.00
О. Басараб — Нипавин	20.00
Лесі Українки — Єлов Крік	10.00
Лесі Українки — Вадіна	10.00
Хариті Кононенко — Блейн Лейк	15.00
Ольги Кобилянської — Саскатун	100.00
Олени Теліги — Медов Лейк	22.00
Ольги Кобилянської — Годсон Бей	10.00
Ольги Кобилянської — Шіго	10.00
Кн. Ольги — Принц Альберт	10.00
Марії Маркович — Канора	60.00
О. Кобилянської — Мазепа	10.00
Лесі Українки — Стирджес	5.00
Кн. Ольги — Ґронлід	10.00
О. Басараб — Глеслин	12.00
Доньки України — Реджайна	30.00
Лесі Українки — Ст. Джуліен	10.00
О. Кобилянської — Мічам	10.00
Лесі Українки — Вірдейл	5.00
Кн. Ярославни — Бруксбі	10.00
Кн. Ольги — Кадворт	10.00
Кн .Ольги — Айтуна	25.00
Олени Пчілки — Норт Бетлфорд	25.00

КНИЖКИ ДО НАБУТТЯ В ЦЕНТРАЛІ

Я вернуся, О. Крамар	.50
Симон Петлюра, Український Вільний Університет	13.25
Ходить сон коло вікон	2.00
На пошану Лесі Українці — Торонто	8.00
Чверть Століття (м'яка обкладинка)	3.00
Чверть Століття (тверда) обкладинка)	5.00
Дивись, слухай, говори — С. Василишин, К. 1 — $2.50, К. 2 — $2.50, К. 3	3.00
Золотий черевичок — Прот. С. П. Симчич	3.50
UKRAINIAN KANADIANA — Ukr. Women's Association of Canada	12.00
PYSANKA: ICON OF THE UNIVERSE — Museum of U.W.A.C.	6.00
EASTER — F. Pelech	1.50
DEVELOPMENT OF UKRAINIAN CLASSICAL MUSIC, D. Koziy	.50
CANADA'S CULTURAL HERITAGE — O. Woycenko	.50
Souvenir — Key rings	1.00
UKRAINIAN EMBROIDERY DESIGNS AND STITCHES	12.00